Štev. 43. V Ljubljani, v nedeljo, dne 22. februarja 1925. Posamezna številka stane 3 Din Leto LIII.

Naročnina

za državo SHS:
za mesec ..... Din 20
za pol leta ..... „ 120
za celo leto .... „ 240

za inozemstvo:
mesečno ..... Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji .... Din 60
v inozemstvu.... „ 80

SLOVENEC

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:
Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din 1·50 in Din 2·—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po Din 3·— in 4·—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din 6·—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; netrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Klic strahu.

Vladinovsko časopisje v Sloveniji je dozdaj trdilo, da razpolaga takozvani narodni blok z večino, ki popolnoma zadostuje za štiriletno samovlado radikalov in samostojnih demokratov. »Jutro« dan na dan prisega, da je vsaka druga kombinacija nego je PPŽ absolutno izključena. To kričavo zatrjevanje postaja že več kot sumljivo. Kdo pa sili od opozicije v kako kombinacijo, da se je samostojni demokratje tako strašno boje? Ta strah jim je prišel že tako v kosti, da dan na dan ponavljajo svojo izmišljotino, da je bil dr. Korošec pri kralju, da se je ponujal Pašiću in ne vemo, komu še. To delirično stanje žerjavovcev povzroča pač strah pred bodočnostjo.

Samozavest samostojnih demokratov je začela vidno padati. Zadnje dni pa so postali vladinovci prav posebno nervozni, kar bi bilo nerazumljivo, če bi res trdno verovali v solidnost in moč svoje večine. Dočim so še do nedavno zatrjevali, da ne igra opozicija absolutno nobene vloge v njihovih računih in da jih ne more pri njihovem delu in namenih niti najmanj motiti, slišimo danes od njih že precej drugačne melodije.

»Lojalno bi bilo od opozicije, zlasti od SLS, da se pokori večini in da podpira sedanjo vlado pri njenem predstoječem gospodarskem in socialnem zakonodajnem delu,« tako piše danes list, ki vsako popoldne caplja za »Jutrom« in razlaga koran mladinskega preroka. »Neizmerne bi bile koristi za ves naš narod,« tako nadaljuje, »ako uvidijo opozicionalne stranke svoje pogrešno stališče in ako se postavijo na stališče dobrohotne kritike ter lojalne podpore napram sedanji vladi in ako to vlado direktno podpro v narodni skupščini pri predstoječem socialno-gospodarskem zakonodajnem delu.«

To je čisto druga pesem nego pred dnevi, ko so se gospodje samostojno-demokratski vladinovci ošabno trkali na prsa, češ da prav nikogar ne rabijo in da bodo državo »konsolidirali in dogradili« čisto sami. Samo na sebi je čisto lepo, če kdo uvidi, da je za razvoj zdravega političnega življenja v državi potreben nek lojalni odnos med večino in opozicijo, neko, rekli bi, podzavestno sodelovanje za skupni blagor, ki ga zunanja borba bolj podčrtuje in pospešuje nego zadržuje — toda kdor pozna naše samostojne demokrate, čisto dobro ve, da njihova vabeča pesem, naj »opozicija direktno podpira vlado«, ne izvira iz kakšnega moralnega političnega stališča in smisla za skupni blagor v državi, nego čisto enostavno iz čustva lastne slabosti in nesolidnosti večine, ki je priborjena z nasilji in sleparstvi, in še v tej obliki ne odgovarja dejanski večini volivcev.

Na koga pa se obrača ta »večina«, naj jo direktno (!) podpira, naj ji pomaga reševati »socialne« in »gospodarske« zakonske načrte, naj lojalno z njo sodeluje v blagor države? Na opozicijo, in sicer na tisto opozicijo, ki jo SDS-vladinovci dan na dan klevečejo, da je protidržavna, da je zvezana z boljševiki, da načeloma in namenoma podira Jugoslavijo, da jo vedoma hoče prodati zunanjim sovragom; obrača se zlasti na SLS, o kateri je taisto trobilo, ki to vabilo prinaša, še pred 24 urami zapisalo, da hoče vzpostavitev avstroogrske črnožolte monarhije! In v isti številki, v kateri ta list apelira na državotvorne instinkte opozicije in na lojalnost SLS, je objavljena na četrti strani notica, da je bil učitelj Jevnikar zato discipliniran, ker je prevzel kandidaturo na listi **protidržavne stranke!** Kako morejo zdaj patentirani patrioti, integralni Jugosloveni in izključni državotvorci računati na sodelovanje s »protidržavnimi strankami«? Tukaj se pa že neha vsaka logika.

Skrajno naivno pa je seveda to vabilo tudi zaraditega, ker predpostavlja, da bo opozicija pomagala »narodnemu bloku« uzakonjevati pod firmo »socialnega in gospodarskega dela« načrte, ki merijo na zadavljenje svobodnega tiska, svobode združevanja, neodvisnosti sodišča, občinske samouprave itd. itd. Opozicija narodnega sporazuma, popolne demokracije in poštene uprave naj sama sebi izkoplje grob s tem, da podpira reakcijo pri njenih namenih. V isti številki, v kateri zahteva popoldanska izdaja »Jutra«, naj SLS lojalno pomag PPŽ režimu, da bi lažje spravil pod streho svoje zakone, se na četrti strani pod naslovom »Dies irae« narodni blok pozivlja, da »dosledno in brez pardona« uniči vsako sled SLS v Sloveniji, da po geslu »moč pomenja vsekdar tudi pravo«, iztrebi celó one, ki niso pristaši SLS, pa so zoper mladine, češ, »Kdor ni z nami, je proti nam!« Pred takimi moralnimi pojmi se mora pač vsakemu zdravemu človeku želodec obrniti.

Lojalnost je mogoča in tudi nujno potrebna, če imamo opravka z lojalnim nasprotnikom. Naš nasprotnik pa ni lojalen, in samostojna demokratska stranka je naravnost protitip nelojalnosti, politične nemoralnosti in brezobzirnosti. »Moralen« postane ta nasprotnik le, kadar mu huda prede. Njegov mili klic po lojalnem sodelovanju opozicije ni nič drugega kakor strah, da ne bi bili samostojni demokratje kmalu osamljeni. Oni vedo, da radikali rabijo samostalne demokrate samo kakor hudega psa, ki laja v opozicijo, da bi jo zastrašil in storil bolj odjenljivo, da pa jih bodo brez ozira vrgli stran, ko jih ne bodo več rabili. Kajti radikali kot najmočnejša srbska stranka so preveč dalekovidni, da bi se naljubo osebnim ambicijam par prečanskih samostojnih veličin za vedno kompromitirali in zavozili svojo politiko v smer, ki pomeni negacijo in razrušenje bodočnosti naše države, katera more obstojati in se razvijati samo na bazi sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Akcija proti terorju in korupcija med radikali.

ZNAČILEN PROGLAS POŠTENIH RADIKALOV.

Belgrad, 21. febr. (Izv.) Med radikali se vedno bolj nadaljuje proces razkrajanja oziroma odpora proti dosedanji politiki, kakor so jo hoteli voditi dr. L. Marković in drugi. Na njihove napore, da bi se ta politika korupcije in terorja nadaljevala, so nekateri odlični radikali danes tudi javno nastopili. Številni radikalni kandidati in tudi dosedanji poslanci ter nekateri novi so namreč izdali javen proglas na svoje prijatelje takozvane radikale čistih rok. Ta proglas, ki je naslovljen na prijatelje radikalov, se glasi:

»Volitve, ki so se 8. februarja vršile, so dale zelo slabo in težko sliko nove taktike naše radikalne vrhovne uprave. Še bolj žalostno sliko brezobzirnih kršitev zakona, ki meče zelo slabo luč na preteklost in sedanjost naše radikalne stranke in ustvarja nevarne precedente za njeno bodočnost. Teror, ki se naslanja na oblast in lukrativno obljubljanje, je bil v prvi vrsti uporabljen proti vsem poštenim radikalom in nas je postavil z vsemi našimi prijatelji volivci v poseben položaj, v katerem ugledni in pošteni ljudje ne smejo ostati. Nas so odkovali in nas s tem izzvali, da se branimo. Ako nam je država mila in ako nam je bodočnost te države in stranke pri srcu, se ne smemo solidirati s politiko stranke koterij in skorajevičev, ki predstavljajo nevarnost za vse težke pridobitve naše radikalne stranke in vodijo k razsulu države. Radi tega, ker smo verni programu in izročilom radikalne strake, pozivamo dosledni svoji volivni paroli vse voditelje razdeljenih in izključenih radikalnih list in jih prosimo, da pridejo s svojimi prijatelji po možnosti z vsemi okrajnimi kandidati na prijateljski sestanek in prijateljski dogovor. Nosilci preganjanih radikalnih list se prosijo, da zberejo točne podatke števila radikalnih glasov v svojem okrožju in to za takozvano oficielno kakor tudi za druge radikalne liste. Nadalje jih prosimo, da zberejo vse slučaje terorja in kršitve pozitivnih zakonov.

Temu setanku ne smejo prisostvovati nobene druge osebe brez pismenega privoljenja podpisanih. Naš sestanek se bo vršil 3. marca ob 9 dopoldne v Belgradu na stanovanju inežnjerja Pere Jovanovića - komite. Pošiljamo prijateljski pozdrav in poziv.«

Podpisanih je večje število uglednih radikalov dosedanjih poslancev in kandidatov pri minulih volitvah. Med njimi so vseučiliški prof. Milan Nedeljković, bivši poslanec Čeda Kostić, Pera Jovanović - komita, bivši minister in sedanji inspektor v prosvetnem ministrstvu Jovanović ter še mnogo drugih. Za ta proglas, ki so ga poslali ti radikali samo uglednim prvakom, se je zvedelo v intimnih političnih krogih, vendar je že to zelo globoko delovalo posebno med radikali. Brez dvoma je, da se za tem skriva obširna akcija proti korupcijonističnim elementom v radikalni stranki, ki so sicer maloštevilni, pa z obilnimi sredstvi, ki jih jim dajejo na razpolago razne banke, da razvijajo zelo energično akcijo, da bi pridobili nekatere še neorientirane novoizvoljene poslance na svojo stran.

UGIBANJA.

Belgrad, 21. febr. (Izv.) Tekom današnjega dneva je bilo v političnem življenju zelo malo aktivnosti, kajti vsi politični krogi z napetostjo pričakujejo sestanka bloka »narodnega sporazuma«. Največ se komentirajo sestanki med Pašićem in Jovanovićem. Trdi se, da je Ljuba Jovanović pridobil Pašića popolnoma za enotno politiko in da se oba prvaka radikalne stranke v pogledih na sedanji položaj strinjata. To tudi dokazuje številne avdijence obeh prvakov v dvoru. Kakor dosedaj, ravno tako gledajo tudi sedaj samostojni demokrati na te najnovejše dogodke v radikalni stranki z največjim strahom, ker v njem ne vidijo zase prav nič dobrega.

RAZMERE PO VOLITVAH V SRBIJI.

Belgrad, 21. febr. (Izv.) Demokratski klub je danes dobil o dsvojih organizacij iz notranjosti več avtentičnih dokumentov o volivnem terorju in zlorabah uradne oblasti po posameznih velikih županih in okrajnih glavarjih. Zanimivi so slučaji terorja, ki ga izvršujejo ti ljudje po volitvah v krajih, kjer je vlada kljub nasiljem doživela poraz. Iz Štipa poročajo, da policijske oblasti ljudi terorizirajo in zahtevajo od demokratov, da dajo pismeno izjavo, da so glasovali za Davidovićevo demokratsko stranko po nalogu iz Bolgarije. Namen teh izjav je jasen. Samostojni demokrati in radikali bi jih izrabili proti Davidovićevim demokratom, češ da so proti državi, in kot dokumente v verifikacijskem odboru.

SEJA HRVATSKE ZAJEDNICE.

Zagreb, 21. febr. (Izv.) Danes od 5. do pol 9. ure zvečer se je vršila seja osrednjega odbora Hrvatske zajednice. Predsednik dr. Lorković je opisal politični položaj, ki je nastal po volitvah. Dr. Polić je poročal o sestanku načelnikov bloka narodnega sporazuma in o svoji intervenciji glede dr. Mačka in tovarišev ter dr. Žanića. Končno so na seji razpravljali o držanju poslancev HZ., ki so bili izvoljeni na listah HRSS, o bodočem parlamentarnem delovanju. Priprvili so tudi resolucije, ki jih bodo predložili vrhovnemu odboru HZ, ki se sestane jutri ob 9. dopoldne. Jutri okoli 12. ure odpotuje dr. Polić v Belgrad na sejo načelnikov bloka narodnega sporazuma.

LORKOVIČEV DEMENTI.

Zagreb, 21. febr. (Izv.) V zvezi s člankom v »Jutranjem listu«, ki ga je ta list dobil od »naročite strani«, je Vaš dopisnik obiskal dr. Lorkovića, ki ga je prosil, naj odločno dementira vest, ki se je razširila iz uredništva »Jutarnjega lista«, da je bil ta ali katerikoli drug članek napisan ali inspiriran od Radića. Dr. Lorković je mnenja, da imajo ti članki namen zanesti v vrste opozicije zmešnjavo in povzročiti sumnjo v iskrenost razmerja HRSS nasproti ostalim strankam bloka narodnega sporazuma. V krogih Hrvatske zajednice mislijo, da je bil omenjeni članek napisan ali inspiriran od dr. Dežmana, ali pa ga je napisal kak član uredništva »Jutarnjega lista«.

PREISKAVA PRI DR. SRKULJU.

Zagreb, 21. jan. (Izv.) Danes je izvršila policija preiskavo na stanovanju dr. Srkulja. Preiskava je bila brezuspešna.

FIRENSKA KONFERENCA.

Firenze, 21. febr. Predsednik italijansko-jugoslovanske konference sen. Quartieri je v pogovoru z urednikom lista »Nuovo Giornale« podal nekaj optimističnih izjav glede uspehov konference. Rekel je, da so dani vsi pogoji, da se v vseh vprašanjih doseže sporazum; predsednik jugoslovanske delegacije dr. Rybar da je visoko izobražen mož in da izredno dobro pozna potrebe Italije. Glede Reke se je sporazum že dosegel v tem smislu, da bo Jugoslavija svobodno uživala vse dobrote dobro urejenega pristanišča kakor je reško, na drugi strani se bo pa italijanska trgovina neovirano razvijala preko jugoslovanskih železnic. Prihodnji teden začno delegati obravnavati vprašanja, tičoča se Zadra, pri čemer bodo sodelovale odlične osebnosti iz Zadra.

PREISKAVE O UMORIH V SOFIJI.

Sofija, 21. febr. (Izv.) Preiskava, ki se vodi o uboju stražnikov pred glavno vojašnico, je omogočila policiji odkriti veliko komunistično zaroto. Policija je aretirala mnogo oseb, ki so izjavile senzacionelne stvari. Med aretiranimi je žena arhitekta Fičeva, ki je v svoji hiši vzdrževala teroriste. Fičeva je izvršila v ječi samomor. — Dokazano je, da je nek boljševiški komisar prepotoval celo Bolgarijo in pregledal delovanje posameznih tajnih sekcij komunistične stranke.

Italija.

MUSSOLINIJEVA CERKVENA POLITIKA.

Rim, 21. febr. Državni podtajnik v justičnem ministrstvu in predsednik komisije za reformo cerkvene zakonodaje, Mattei-Gentili, je podl o vladni cerkveni politiki sledeče izjave: Vlada smatra za potrebno, da se cerkvena zakonodaja uglasi skladno z novim duhom narodnega življenja, v katerem zavzemajo katoličani tako drugačno stališče nego pred šestdesetimi leti. Pri tem pa nihče ne misli na kako radikalno spremembo temeljev cerkvene zakonodaje, ker bi to danes ne bilo oportuno ne za to ne za drugo plat.

Predvsem hoče vlada izboljšati določbe o upravi cerkvenega premoženja, kakor to zahtevajo interesi klera, pa tudi države. Kar se tiče eksekvaturja, bi zaenkrat zadostovalo, ako se osvoje metode, ki so v tem pogledu v veljavi v drugih državah. Končno je treba rešiti vprašanje o priznanju verskih kongregacij. Nikakor ni mogoče vztrajati na krivični hlimbi, da se kongregacije ne priznavajo, ko te kongregacije delujejo v šolah, dobrodelnih ustanovah in misijonih, pri čemer ima tudi država svojo korist. Na drugi strani je pa tudi treba rešiti nasprotje med starimi in novimi pokrajinami, kjer so verske kongregacije temeljem avstrijskega zakona juridično popolnoma priznane.

Ni dvoma — je zaključil Matei-Gentili —, da imajo vse te nameravane reforme tudi političen pomen, toda vse to se nikakor ne tiče višjega in širšega problema: odnosov med italijansko državo in sv. stolico. Vsekakor pa so te reforme ena najznačilnejših in najvažnejših epizod verske politike, ki jo sedanja vlada tekom dveletnega svojega obstoja dosledno razvija.

ZA REFORMO CERKVENEGA PRAVA.

Rim, 21. febr. (Izv.) Včeraj je začela komisija za reformo cerkvenega prava s svojim delom.

Varanje javnosti z razorožitvijo

London, 21. febr. (Izv.) Iz Washingtona poročajo, da se je nedavno vršila tajna seja parlamentarnega odbora za državno obrambo v Washingtonu, na kateri so razpravljali o možnosti obrambe velikih ameriških mest pred letalskimi napadi. Načelnik generalnega štaba Hines je izjavil, da bi sovražna letala lahko tekom 24 ur mesto Newyork popolnoma uničila. Na seji so dalje ugotovili, da razpolaga meriško vojno letalstvo le z 21 letali za zasledovanje mesto s 100, da ima le 24 letal za metanje bomb mesto 58, in da so havajski otoki, panamski kanal in Filipini popolnoma brez obrambe. Vojaški krogi smatrajo, da bo parlament dovolil potrebne kredite za izpopolnitev ameriškega vojnega letalstva.

London, 21. febr. (Izv.) »Daily Express« je objavil vrsto člankov najboljših mornariških strokovnjakov o oboroževanju na morju. List ugotavlja, da gradi Anglija letos 16 novih vojnih ladij, Združene države 11, Japonska 25, Francija 32 in Italija 16. Graditi pa nameravajo še: Anglija 9 ladij, Združene države 9, Japonska 43, Francija 94 in Italija 34. V Washingtonu sklenjena pogodba ni imela drugega uspeha kakor omejitev gradnje velikih ladij, zato pa grade toliko več lahkih križark, torpedovk in podmornic.

London, 21. febr. (Izv.) Vlada je dovolila kredit za zgradbo sedmih letalskih eskadril. Število moštva pri letalskih četah se pomnoži za 1000 oseb.

BOJ ZA BESARABIJO.

Rim, 21. febr. (Izv.) Ruski poslanik v Rimu Jurjenev je izjavil sotrudniku lista »Giornale d' Italia«, da Rusija ne bo odnehala od svoje zahteve po plebiscitu v Besarabiji. On ne razume, zakaj se Romunija plebiscita tako zelo boji, ko na drugi strani v enomer trdi, da je vse besarabsko prebivalstvo na strani Romunije.

REPARACIJSKA KOMISIJA.

Pariz, 21. febr. (Izv.) Louis Barthou je bil zopet izvoljen za predsednika reparacijske komisije, za podpredsednika pa italijanski zastopnik Raggio.

BOLEZEN ANGLEŠKEGA KRALJA.

London, 21. febr. (Izv.) Temperatura angleškega kralja se neprestano spreminja, vendar se bolezen obrača na bolje.

SREČNA DEŽELA.

London, 21. febr. (Izv.) Na otvoritveni seji parlamenta v Novi Fundlandiji je izjavil ministrski predsednik, da je finančni položaj te dežele tako ugoden, da vlada lahko opusti carino na meso in petrolej in da osebne dohodnine sploh več ne pobira.

NESREČA V RUDNIKU.

Newyork, 21. febr. (Izv.) V rudniku Sulivan se je zrušila v nekem rovu stena in pokopala pod seboj 51 rudarjev.

EKSPLOZIJA BOMBE.

Draždani, 21. febr. (Izv.) Na vojaškem vežbališču je eksplodirala bomba in težko ranila 2 moža in 2 konja.

OBSOJENA MORILCA.

Budimpešta, 21. febr. (Izv.) V razpravi proti napadalcem in morilcem zlatarja Otta je danes sodišče izreklo sodbo. Eden napadalcev je obsojen na dosmrtno ječo, drugi pa na 12 let.

Nemci v Sloveniji.

V zadnji številki »Letopisa Matice Srpske« je A. Melik (na str. 66—70) priobčil zanimiv članek, iz katerega izhaja, da je nemštvo v Sloveniji faktor, ki v številu prebivalstva stalno nazaduje in kot tak ne more imeti več političnega vpliva, da pa je njegova prava moč na gospodarskem polju, kjer bo še dolgo ostala.

Po statistiki iz l. 1921 se nahaja v naši kraljevini 513.742 Nemcev (število se je kesneje po regulaciji meje proti Romunski za kakih 10.000 duš zmanjšalo), od katerih odpade na Slovenijo 39.631; nemškega prebivalstva celotne kraljevine je v Sloveniji 7·88 %, v Sloveniji sami tvorijo komaj 3·75 % njenega prebivalstva. Vkljub temu majhnemu odstotku je ta narodna manjšina v Sloveniji pomembna, ker je Slovenija edina naša pokrajina, ki meji na kompaktno naseljeno nemško ozemlje in so narodno mešani kraji blizu meje; drugič pa zaradi tega, ker imamo v Sloveniji poleg pravih Nemcev tudi nemškutarje. Njih število se da približno določiti s pomočjo avstrijske statistike iz l. 1910, ko se je prebivalstvo štelo po »občevalnem« jeziku in ne po »materinem«. Takrat so na slovenskem ozemlju našteli Nemcev na Kranjskem 26.926, Štajerskem 73.224, v Prekmurju 2000, na Koroškem 3153, vsega skupaj torej 108.303. Ko se je pri ljudskem štetju l. 1921 zapisovalo pravo, etnografsko nemštvo, se je pokazalo število pravih Nemcev; ostalo jih je samo še 39.361, to je 36 % iz leta 1910. Težko je presoditi, koliko se med njimi še nahaja nemškutarjev. Število pa so zmanjšali pred vsem nekdanji »politični« Nemci in pa pravi Nemci, ki so se po prevratu izselili. Posamezne pokrajine so pokazale sledečo sliko: Kranjska ima Nemcev 15.956 (to je 59 % števila iz l. 1910), Štajerska 20.877 (29 %), Koroška 717 (22 %), Prekmurje 2081 (približno enako kakor v letu 1910). Vidi se torej, da se je število Nemcev mnogo bolj zmanjšalo na Štajerskem in Koroškem, kakor na Kranjskem, kar popolnoma odgovarja geografski sliki razširjenosti nemškutarstva.

Kompaktno so Nemci v Sloveniji kot agrarno prebivalstvo naseljeni samo na dveh mestih, na Kočevskem in v Apaški kotlini. V Kočevju so jih l. 1857 našteli 22.898, l. 1921 pa komaj 12.000, znak, da se med njimi naseljujejo Slovenci, ki so l. 1921 dosegli število 5300, t. j. 30·6 % celokupnega prebivalstva. Kočevje ni več izoliran otok s tujim jezikom, ampak narodno mešano ozemlje, na katerem število Nemcev stalno nazaduje, število Slovencev pa raste. V Apaški kotlini je Nemcev komaj kakih 3300.

Skoro vsi Nemci v Sloveniji se nahajajo po mestih, trgih in industrijskih krajih. Do prevrata so bili skoro samo Nemci vsi industrijski podjetniki, vsi višji uslužbenci in strokovnjaki in velika večina trgovcev. To jedro politične stranke je vplivalo razjedajoče na široke narodne sloje v bližini mest in trgov; jedra tega nemškutarstva so bila mesta Maribor, Celje, Ptuj do prevrata, dasi so se baš Slovenci največ selili v ta mesta. Tako je n. pr. l. 1910 bila v Mariboru samem več ko polovica prebivalstva priseljena v letih 1890—1910, v Celju 60 %. L. 1900 je bilo v Mariboru 71 % prebivalstva pristojnega v čisto slovenske kraje okolice, v Celju 69·63 %, v Ptuju 63·12 %. Privilegirani položaj nemštva v Avstriji in organizacija teh mest samih, ki so imela lastni statut, vse to je delalo na to, da so se ti priseljenci naglo germanizirali. Kako moč so imeli v tem pogledu baš ta mesta, se vidi na tem, da so l. 1910 v njih območju (v mestih samih in njih sodnih okrajih) našteli 49.859 Nemcev, t. j. približno 71 % celokupnega nemškega prebivalstva. V mestih samih je bilo narodno razmerje med Nemci in Slovenci sledeče: v Mariboru 81 % : 14 %, v Celju 67 % : 29 %, v Ptuju pa 79 % : 13 %.

Po prevratu se je ves slovenski napor koncentriral na osvoboditev teh mest. Bilo je jasno, da bo z nacionalizacijo teh mest odklenkalo nemškutarstvu tudi na deželi. Rezultat se je pokazal pri ljudskem štetju l. 1921. V Mariboru so med 30.631 prebivalci našteli samo še 6497 Nemcev, to je 21·2 %, Slovencev pa 20.916, to je 68·1 %; v Celju med 7754 prebivalci 848, t. j. 10·9 % Nemcev in 6063, t. j. 78·2 % Slovencev; v Ptuju med 4449 prebivalci 974, t. j. 21·9 % Nemcev in 2976, to je 66·9 % Slovencev. Kdor bi ne poznal razmer na tem ozemlju, bi se temu naglemu preokretu moral začuditi, vendar pa kaže popolnoma pravilno sliko etnografskih (ne pa narodnopolitičnih) razmer. Enaka je bila z Bunjevci in Srbi v Vojvodini. L. 1910 je mažarska statistika naštela v Subotici med 94.610 prebivalci 3486 Srbov, 32.268 Bunjevcev in 55.587 Mažarov; naše štetje iz l. 1921 pa kaže 6762 Srbov, 63.853 Bunjevcev, Mažarov pa samo še 27.730.

Zanimive so v primeri s temi številkami številke, ki so jih dosegli Nemci pri raznih volitvah. Pri zadnjih občinskih volitvah v Mariboru 21. sept. 1924 je dobila nemška stranka (nastopajoča pod imenom »domača gospodarska stranka«) samo 994 glasov od 4592, t. j. 21 %, slovenske stranke pa 53 %; ostanek odpade na socialiste, med katerimi pa so Nemci v manjšini.

Približno enako sliko kažejo razmere tudi po ostalih mestih. Pri občinskih volitvah v Ptuju l. 1924 so Nemci dobili 263 glasov od 773, t. j. 34 %; v Celju situacija zaradi volivne koalicije med Nemci in SLS ni tako jasna, ker je dobila koalicija 41 % glasov, ostale slovenske stranke pa 51 %. Če primerjamo rezultate volitev v skupščino l. 1923, vidimo, da so Nemci dobili kvečjemu 26 % glasov. Videlo se je po vsem, da so Nemci izid teh volitev po krivem smatrali za nekak plebiscit, ker jim rezultat ni dal nikake pravice, da bi našemu ljudskemu štetju iz l. 1921 še nadalje očitali neobjektivnost.

Zanimiv je pogled na statistiko poklicov po zgoraj navedenih treh mestih, ker se iž nje vidi, kako važno vlogo je pri določanju nacionalnega lica teh mest igral — in še igra — upravni aparat. L. 1910 je v Mariboru 34·27 % prebivalstva pripadalo skupini javnih in vojaških nastavljencev in svobodnih poklicov, 35·56 % trgovini in prometu, 29·78 % industriji in obrti, a samo 1·39 % poljedelstvu in gozdarstvu. Po drugod so številke še večje: V Celju je prva skupina dosegla 45·17 %, v Ptuju 43·76 %. S tem da je ta upravni aparat postal slovenski — uprava železnic še niti ni vštet — je v Mariboru več kot tretjina prebivalstva nastala slovenska, v Celju in Ptuju pa skoro polovica!

Tako so se nekdaj nemške »trdnjave« Maribor, Celje, Ptuj takorekoč preko noči izprevrgle v mesta z nemško manjšino. V bodoče bo nemštvo še hitreje nazadovalo, ker bo stara generacija izumirala, nova pa ne bo nemška. Nemštvo teh mest bo kratkomalo utonilo v morju slovenske okolice, ki ga obdaja in ga zaliva. Pokazal se bo isti pojav, kakor pri Ljubljani: l. 1869 je štela še 40·66 % Nemcev, 1880 že 22·8 %, 1910 še 14·7 %, 1921 pa samo še 3·2 %.

Strankarstvo ruskih beguncev.

Ne bomo razpravljali o umestnosti volivnega zakona, po katerem imajo tuji državljani slovanske narodnosti volivno pravico v naši državi. Pribiti hočemo samo to, da ta pravica prizadeva ruskim beguncem veliko neprijetnosti.

Ruski begunci so po svojem gmotnem in socialnem položaju tako odvisni od sočutja vsega domačega prebivalstva, da nimajo veselja vmešavati se v naše politične boje. Kolikor bolj opazujejo politične boje v naši državi, toliko bolj dozoreva prepričanje, da ne bi bilo pametno, ako bi se kot tuji državljani posluževali čudne volilne pravice v naši državi. Vodilni krogi ruske inteligence v naši državi so že spočetka stali na stališču, da so naši gostje in da kot gostje ne posegajo v našo politiko. To stališče je že skoraj splošno zmagalo med ruskimi begunci. Znani ruski dnevnik »Novoje Vremja« (Belgrad) se sicer ne odlikuje po veliki politični modrosti z ozirom na naše politične razmere, a pri zadnjih skupščinskih volitvah ni prav nič agitiral za nobeno stranko in ni prinesel nobenega volivnega oklica.

Ker se ruski begunci večkrat selijo in ker jim je volivna pravica po večini jako neprijetna, zato je v volivnih imenikih razmerno malo ruskih volivcev. V Ljubljani je vsega skupaj vpisanih morebiti okoli 50 (petdeset) ruskih volivcev. A tudi ti so po veliki večini ostali doma. Samo neznatno število ljubljanskih Rusov je šlo volit. Demokratski »narodni blok« je veliko agitiral med Rusi. V »Jutru« in »Slovenskem narodu« je bil objavljen ruski volivni oklic, podpisal ga je neki ruski odsek »Slovanskega komiteta«, a kolikor je nam znano, je bil pri tem oklicu udeležen samo en Rus; ruski begunci tega strankarskega oklica niso odobravali.

Med slovenskim občinstvom in med ruskimi begunci je že večkrat prišlo do nesporazumljenja. Krivda je bila na obeh straneh. Rusi so sedaj že zadosti spoznali naše razmere in so se postavili na stališče, da so gostje, za katere se ne spodobi, da bi posegali v naše politične boje. To stališče popolnoma odobravamo. Nikoli nam ni prišlo na misel, da bi hoteli ruske begunce izkoriščati v strankarske namene. Nekoliko ruskih beguncev je v zadnjih letih dobilo kruh pri naših somišljenikih. A ni nam znan noben slučaj, da bi te Ruse kdo silil, naj gredo na volišče.

Ljubljanski vladika dr. A. B. Jeglič je iz krščanske človekoljubnosti obiskal najbednejše ruske begunce v barakah pri ljubljanskem glavnem kolodvoru. Ta korak je razburil časnikarje okoli »Jutra« in »Slovenskega naroda«. A brez povoda. Ravno v ruskih barakah bivajo najbolj zapuščeni Rusi, ki nimajo niti volivne pravice, niti — kruha. Mi želimo, da bi naš idealni vladika našel mnogo posnemovalcev v sočutju do najbednejših.

Slovenska Ljubljana je zadnji torek sijajno izkazala sočutje do nesrečnih Rusov. Rusi znajo ceniti krščansko ljubezen. To bodi naša politika nasproti onim Rusom, ki so potrebni in vredni našega sočutja. —

Politične vesti.

+ **Uradna ugotovitev volivnih nepravilnosti.** Vladni listi ponavljajo dan za dnem trditev, da so se volitve vršile v popolnem redu brez najmanjšega uradnega pritiska na volivce. Poročilo glavnega volivnega odbora za Srem pa uradno ugotavlja, da na mnogih voliščih niso vodili volitev od državnega odbora imenovani predsedniki (sodniki, odvetniki ali profesorji), ampak njihovi namestniki in sicer večinoma župani oziroma občinski gerenti in komisarji. Večina od državnega odbora imenovanih predsednikov sploh ni dobila legitimacij ali pa jih je prejela prepozno. Oni predsedniki, ki so hoteli komisijam predsedovati na podlagi objave v uradnem listu, sploh niso mogli na volišča, ker so jih žandarji morali odgnati. Dalje stoji v poročilu, da je volilo na volišču v Mirkovcih 9 oseb več kot jih izkazuje volivni imenik. — Takih uradnih ugotovitev bo dobil državni odbor gotovo še dovolj iz vseh krajev države in če bi verifikacijski odsek deloval strogo in natančno, bi se število pristašev posameznih strank v parlamentu prav zelo izpremenilo.

+ **Wilderjevi komunikeji.** »Jutro« je napovedalo, da bo Pašić podal oficielno izjavo, kako da je narodni blok nerazrušljiva celota. Včeraj je pa že poročalo, da je Pašić komunike samo — pregledal in odobril. Mesto Pašićeve oficielne izjave samo — Wilderjev komunike! »Nas i Rusa imade 100 miljuna,« je dejal neki Črnogorec!

+ **Zanimiva izjava angleškega poslanika v Moskvi.** Angleški zastopnik v Moskvi g. Hodgeson je dal priobčiti v uradnih ruskih »Izvestjih« sledečo izjavo: »Poročila raznih listov, da je angleška vlada započela organizirati blok proti sovjetski Rusiji, so tendencijozna in izmišljena. Velika Britanija ni niti želela niti želi ustvariti kakšen blok proti sovjetski uniji. Razmerje med Anglijo in Rusijo je prijateljsko.« — Ta izjava je pomembna tudi za politiko na Balkanu. Ruska diplomacija je namreč doslej smatrala angleške konservativce za glavne podpornike fašistovske internacijonale, ki jo označujejo imena Rivera—Mussolini—Cankov in PP.

Dopisi.

Kamnik. Ker smo v par dopisih priobčili v »Slovencu« nekaj faktov izza volivnih dni in povedali opravičeno svojo sodbo o njih, nam v četrtek »Jutrov« dopisnik, namesto da na pribita dejstva reagira s protidejstvi, v visoki pozi poje moralno pridigo. Ker pa se menda ne zaveda, kako krepko zaušnico je dal samemu sebi, naj mu na kratko razložimo mi, dasi dopis v svojem bistvu ne zasluži odgovora. — Konštatacije, da »je surovost bila vedno znak neinteligence in puhlosti«, smo prav veseli, g. dopisnik; mi smo sodili tako že takrat, ko se je dr. Karba znosil nad našim plakatom in bo je bila Stelé-tova hiša polita s črnilom. Če pa hočete označiti za surovost in pomanjkanje pojma o »najprimitivnejši dostojnosti« že to, da smo ta dva slučaja dali v javnost, v koliko večji meri velja še potem taka ocena onim, ki so ta dejanja zakrivili! Lep poklon ste napravili dr. Karbi! (Menda pač dr. Karba sam ni tako neusmiljen s seboj?) Če apelirate na dostojnost, potem nikar v isti sapi s prezirljive višine ne skušajte tako neokusno smešiti našega g. Tajča in njegovega orodja, ker se je — ubog čevljar — »drznil« javno v »Slovencu« s stvarnim dopisom dotakniti samega dr. Karbe! Da z njegovim dopisom g. župana »ni zadela čast«, je nam vsem jasno; mislimo celo, da mora že človeku s samo na pol razvitim inteligenčnim čutom postati vsaj malo neprijetno, če ne drugega, ako stopi kdo s takimi argumenti javno pred njega. Tudi končni adut (da bi bil vsaj točen, če že ni na mestu!) ne potegne; je pač neokusnost svoje vrste. — G. dopisnik, bodite drugič bolj spretni; ali pa si poskrbite »tajnika« kakor ga ima baje g. Tajč! — O teh stvareh pa mi ne bomo debatirali več; za nas je položaj čist in jasen.

Stranje. Šele danes sem zvedel, da sem bil imenoma napaden v »Jutru«. Kdor je to pisal, ni slišal moje pridige tisto nedeljo. O volitvah ni bilo govora, shoda g. Karbe nisem omenil, list »Jutro« še nikoli nisem imenoval na prižnici. Resnica je pa, da sem nastopil zoper »Domovino«, to pa zato, ker sem v šoli zvedel od otrok, da jo bero. Ali je ta list za nedolžne otroke? Dokler bom varoval nedolžne otroke pred pohujšljivci, menda še nisem zločinec? — Jos. Cegnar, župnik.

Tržič. Pri nas so najbolj agitirali za dr. Žerjava poleg Lončarja: J. Bocak, klepar in trgovec, svojčas član »Deutscher Liedertafel«; Franc Globočnik, trgovec; Jože Verdir, mesar; Kompare, urar; J. B. Mally, trgovec; J. Vidmar, trgovec. Upamo, da se jim zelo ustreže, ako se to splošno razglasi po trgu in okolici. Pri zadnjih volitvah se je opazilo, da se tudi mnogim tržanom odpirajo oči. Splošno se je povsod začudeno izpraševalo, od kod dobe nekatere glave SDS toliko denarja, ko nič ne delajo — a baronsko žive...

Tržič. Ravnatelj Lajovic je ostal med dvema stoloma. Med socialisti splošno prodira mnenje, da je najbolje, da mu dajo »laufpos«. Njih voditelj — pa še volit ni šel! V sokolnico hodi muzicirat — socialističen dom pa prazen stoji, razen gostilne. Demokrati ga pa tudi po strani gledajo, ker so pričakovali, da bo z njimi volil. Splošno se pričakuje, da se zopet prelevi, le to je vprašanje, če ga bodo demokrati sploh še hoteli.

Iz Predol. Pod zaglavjem »Sadovi politikujoče duhovščine« posega »Jutro« z dne 15. t. m. v naše mirno zakotje in se hoče s svojim umazanim pisanjem menda maščevati zato, ker je bila tu ob volitvah skrinjica Nar. bloka skoro prazna. Poroča zlobno sfantazirano vest, kako so »udrli klerikalci v stanovanje tesača Antona Kordiša, dejansko napadli njega in njegovo ženo ter demolirali stanovanje«. Resnice na vsem je toliko, da je posestnik Janez Starc 13. t. m. ob 10 zvečer z dvema tovarišema domov grede vedril v svoji hiši, v kateri stanuje Kordiš. Ob tej priliki je spomnil svojega najemnika, da mu ne more več dajati vode iz vodnjaka, ker jo bo moral sam radi pomanjkanja vozili pol ure daleč. Ta vest je Kordiša — bil je z ženo še pokonci in sta imela luč — tako ujezila, da je svojega dobrotnika Starca, ki mu daje in vozi brezplačno drva iz svojega gozda ter tudi ni prejel od njega še niti pare najemnine, tako ujezila, da je pričel zabavljati ter poditi trojico ven, češ, da ga motijo v njegovem stanovanju. Naslednjega dne se je poljal Kordiš v Ljubljano ter iskal pri »Jutrovih« gospodih zaščite in ti so ga zares proglasili za

mučenika. Pisanje »Jutra« se gabi sedaj Kordišu samemu in izjavlja, da je skoro popolnoma zlagano. Predole in vse okoliške vasi pa dajejo sedaj s krepkimi besedami zadoščenja obrekovanemu Starcu in njegovima tovarišema, ki jih vsakdo spoštuje kot največje poštenjake. S pomilovanjem in zaničevanjem se pa odvrača ljudstvo od demokratske gospode, ki si skuša z lažjo in obrekovanjem kovati svoj politični kapital. Da pa boste še bolj potolaženi, vam h koncu še povemo, da je Kordiš zagrizen Radićevec ter svojega sinčka vedno imenuje le »mladega Radića«. Cel čas volivne borbe je pridno agitiral za Prepeluha in brezdvomno spustil tudi kroglico v republikansko skrinjico.

Iz Kostanjevice. Vprašamo Vas g. Hanzlovsky, kr. šumar v Kostanjevici, na kaki podlagi ste dne 18. febr. t. l. mogli izjaviti ob priliki uradnega dneva gosp. vladnemu svetniku, okrajnemu glavarju in sicer v obč. uradu v Kostanjevici med uradnim pogovorom v navzočnosti šestih privatnih oseb, da je večina tukajšnjega ljudstva protidržavna in protidinastična? Zato se domneva, da ste na isti način denuncirali tukajšnje ljudstvo tudi v vlogi poslani na kr. kabinetno pisarno v Belgrad? Odločno Vas pozivamo, da lažnivo izjavo prekličete, sicer bi Vas morali smatrati za javnega obrekovalca in denuncijanta!

Iz Kranjske gore. Delegacija ministrstva za trgovino in obrt je ugodila prošnji tukajšnjega županstva, da se preloži blagovni in živinski semenj, kateri se je vršil dosedaj velikonočni torek, na dan 20. marca vsakega leta. Že letos se bo poskrbelo, da bo zlasti dogon živine čim največji, nakar se opozarjajo že sedaj vsi sejmarji.

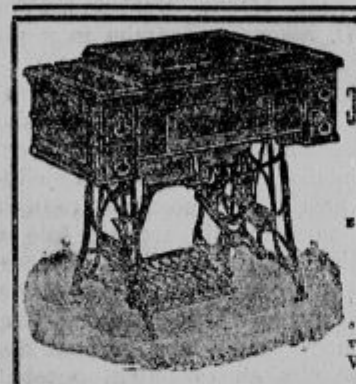
Najboljši šivalni stroj je edino le
JOSIP PETELINC-A
znamke
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana
Ilirsa Prešernovega spomenika Ponk v vezenju brezplačen. Večletne garancije.
Na veliko. Na malo. Delavnica za popravila.

Dnevne novice.

— **Umrla** je v Št. Vidu pri Stični gospa Terezija Klemenčič, bivša trgovka. Pokopali jo bodo v ponedeljek dopoldne ob 8. Pokojna gospa je bila dolgo vrsto let poverjenica za naše časopise. Svetila jej večna luč!

— **Jubilej krompirja.** Letos je 350 let, kar je iz Amerike pripeljal Anglež Drake krompir, ki se je tedaj imenoval tartufa in ki je bil v tistem času samo na mizi dobroživcev. Francoski kralj je imenoval krompir bodoči kruh revežev in se ni motil.

— **Za letalstvo.** V Belgradu obstoji zasebni letalski klub, čegar pokrovitelj je princ Pavlje Karagjorgjevič. Na zadnji klubovi seji je obljubil finančni minister dr. Stojadinović klubu izdatno letno podporo. V svojem govoru je omenil tudi, da dobi naše vojaško letalstvo v kratkem več izvrstnih letal, ki bodo tvorila jedro bodočega jugoslovanskega vojnega letalstva. Posebej pa je še naglašal potrebo, da se ustanove v Jugoslaviji vse potrebne tvornice za izdelavo letal.

— **Pismene ponudbe** pod šiframi »Ljublj. predmestje«, »Siguren dohodek«, »Pisalni mizi«, »Majer«, »Vijak«, »Provizija«, »Marljiva«, »Poštena«, »Sivilja«, »L. D. 100«, »Lepa pisava« so cenj. inserentom v naši upravi na razpolago.

— **II. književna tombola Jugoslovenske Matice.** Do 15. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 38. S temi številkami so bile zadete vse ambe in terne in deloma tudi kvaterne. Vendar pa niso izčrpani še vsi dobitki za kvaterne. Zato so včeraj izžrebali še dve številki in sicer 74 (štiriinsedemdeset) in 42 (dvainštirideset). Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadel kvaterno (štiri številke v eni vrsti), naj pošlje svoje tablice Pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Pred Škofijo 21, in sicer najkasneje do 28. t. m. Za slučaj, da bo sedaj zadetih več kvaterн, kakor pa je še preostalih dobitkov, se bo tega dne vršilo podrobno žrebanje med vsemi pokrajinskemu odboru vposlanimi tablicami. Številke za činkvine pa bodo objavljene dne 1. marca.

— **Osebne novice s pošte.** Premeščeni so: uradniki oziroma uradnice II. kat. Marija Manerjeva iz Krškega v Videm pri Krškem, Marija Debeljakova iz Sodražice v Ribnico na Dol., Justina Blinčeva iz Metlike v Novo mesto, Marija Globočnikova iz Ljubljane v Trbovlje, Rezka Prijateljeva iz Kranja v Podnart, Marija Kolarjeva z Rakeka v Ljubljano, Lucija Cudermanova iz Št. Vida nad Ljubljano v Ljubljano, Vekoslav Šturm iz Gor. Radgone v Dol. Lendavo, Zmagoslava Plagarrijeva iz Zagorja ob Savi v Radeče pri Zidanem mostu, Lea Šotkova iz Rimskih Toplic v Laško, Marija Cvarova iz Ljubljane v Šiško, Anton Pavšek iz Radeč pri Zidanem mostu v Rogatec, Kristina Kosova z Jesenic-Fužin na Jesenice na Gor., Anica Kupčeva iz Rečice na Paki v Celje; pripravniki oziroma pripravnice: Olga Zupančičeva iz Straže v Novo mesto, Jožica Košičkova iz Novega mesta v Stražo, Mara Kocjančičeva z ljubljanske poštne podružnice 4 na ljubljansko glavno pošto, Marija Drobničeva iz Ribnice na Dolenjskem v Kočevje, France Erčulj iz Semiča v Videm-Dobrepolje, Meta Gostinčarjeva iz Ljubljane v Šiško, Mara Podgornikova iz Križevcev v Maribor, Ivanka Košičkova iz Šmarja pri Jelšah v Maribor, Marija Klatzerjeva iz Gradca pri Črnomlju v Videm-Dobrepolje, Ivanka Krajčeva iz Starega trga pri Rakeku v Grahovo pri Cerknici, Vida Kušarjeva iz Beltincev na ljubljansko glavno pošto, Milka Bočeva iz Dolenje Lendave na Vransko, Justina Florjančičeva z ljubljanske glavne pošte v Velenje, Marija Klatzerjeva iz Vidma-Dobrepolj v Velike Lašče, Pavla Stokova iz Maribora v Ptuj. — Upokojen je poštni kondukter France Likavec na mariborski kolodvorski pošti; odslovljen je pripravnik Ludovik Zdovec v Tržiču; umrl je uradnik 4. skupine II. kategorije Anton Glogovšek v Meži.

— **Smrtna kosa v tujini.** V San Francisco (Calif.) je umrl rojak Simon Benet iz Kranjske gore na Gorenjskem, star 60 let. Bival je 22 let v Ameriki. Lahka naj mu bo tuja zemlja!

— **Pravilnik za prosvetne in šolske nadzornike.** V prosvetnem ministrstvu izdelujejo nov pravilnik za prosvetne in šolske nadzornike, ki bodo veljali za celo državo.

— **Turška vlada zaprla srbsko ljudsko šolo v Carigradu.** Naša vlada je dobila obvestilo, da je Kemal paša v Carigradu zaprl srbsko ljudsko šolo, ki je obstojala že več desetletij.

— **Zgradba učiteljskega doma v Koviljači.** V Koviljači so začeli graditi Učiteljski dom, v katerega bodo sprejemali na oddih učitelje in njih družine iz cele države.

— **Zagrebško občinsko gospodarstvo.** Zagrebško mestno obč. gospodarstvo izkazuje za lansko leto približno 8 milijonov dinarjev prometa in 89.000 Din čistega dobička. Da je čisti dobiček tako neznaten, je kriva toča, ki je lani pobila mestne vinograde in vrtove ter povzročila mnogo stotisoč dinarjev škode. Pridelovanje zelenjave se občini zelo dobro izplačuje; vrhu tega je občina s svojimi pridelki pritisnila na zelenjadne cene na trgu in jih znižala za 25 odstotkov. Občina bo tudi letos v neomejenem obsegu gojila zelenjadarstvo.

— **Hišne preiskave pri zagrebških komunistih.** Povodom odkritja tajne komunistične tiskarne v Belgradu je policija uvedla hišne preiskave tudi pri zagrebških komunistih, nadejajoč se, da najde dokaze o zvezah med belgrajskimi in zagrebškimi komunisti. Doslej so pa našli le nekaj prepovedanih tiskovin. Več komunistov so zaprli.

— **Javna licitacija.** Cestni okrajni odbor na Vrhniki razpisuje na dan 13. marca t. l. javno ofertalno licitacijo za oddajo zgradbe novega železobetonskega mostu čez Gradaščico v Polhovem gradcu. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglasa v Uradnem listu. Gradbena direkcija v Ljubljani, dne 19. februarja 1925. Gradbeni direktor: Ing. Krajc s. r. 1132

— **Pogrešan.** Anton Trček iz Dobrunj, 62 letni vdovec, je po vaseh prodajal razne drobnarije kot pratiko, knjižice in drugo. Pogreša se že od novega leta naprej. Sklepa se na zločin, da ga je kdo oropal in ubil, ker je mož nosil navadno ves izkupiček seboj in ni izključeno, da se ga je kdo polakomnil. Ako bi bilo o tem komu kaj znanega, naj obvesti župni urad v Sostrem, p. Hrušica, da izvedo domači.

— **Katera stara bogata dama** brez sorodnikov želi svoje življenje najudobneje provesti, največ na morju, rivierah? — Sprejme se v popolno dosmrtno nego v zelo dobri trgovski rodbini, kjer jej bo trgovka (gospa) povsod nadomeščala hčerko in verno družabnico. — Pismeno ponudbo pod »Idealen dom« uprav. tega lista. (1124)

— **Oglas.** Dne 5. marca t. l. ob 11 se bo vršila javna licitacija v pisarni Stalne vojne bolnice Drav. div. oblasti za dobavo in sporočitev sledeče ljudske hrane: Dnevno se dobavlja 8 do 10 kg telečjega mesa, 40 do 50 l kravjega mleka. Za enkratno nabavo: 260 kg svinjske masti, 950 kg fižola, 850 kg riža, 200 kg ješprenčka, 500 kg koruznega zdroba, 5 kg kave, 60 kg sladkorja, 10 kg suhih češpelj. — Podrobnejši pogoji so na razpolago za pregled v pisarni označene bolnice vsak dan med uradnimi urami. (1107)

Pri negovanju z Neosan-kremo dobi Vaša obutev elegantno lice. 1024

Prehlajenje mehurja, sopil in dihal ozdravite z uživanjem Radenske vode! 3004

Priporoča se specijalna trgovina za
bluze in otroške obleke
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg štev. 9 lastna hiša.

Iz Štajerske.

š **Orlovski odsek v Mariboru** priredi akademijo dne 1. marca t. l. ob 5 popoldne v dvorani Zadružne gospodarske banke d. d., Aleksandrova cesta 6. Zato si usoja odbor tem potom sporočiti vsem prijateljem orlovstva, da se dobe vstopnice za to priliko v predprodaji v knjigarni sv. Cirila na Koroški cesti 5 in pri njeni podružnici Aleksandrova cesta 6. Ker je spored bogat in pester, naj nihče ne zamudi te prilike. — Bog živi! — Odbor.

š **Napad na Cirilovo tiskarno pred sodiščem.** V petek se je vršila v Mariboru pod predsedstvom višjega sodnega svetnika Guzelja razprava proti tistim napadalcem na Cirilovo tiskarno dne 10. februarja 1924, katerih bivališča svoj čas niso bila znana. Na zatožni klopi so bili A. Jurković, Tevzić, Pavičić in Štoka. Bili so vsi razen Štoke oproščeni. Štoka je bil obsojen na 4 mesece težke in poostrene ječe, ker je stražil pri napadu.

š **Električni tok** bo danes v Mariboru prekinjen za vse mestno omrežje od 7 zjutraj do 12 opoldne.

š **Napeljava električnega toka v Maribor.** Mestno električno podjetje opozarja vse interesirance, ki bi si hoteli na novo vpeljati električni tok, da bodo na mestno omrežje priključene le one naprave, ki jih izvršijo delavci, ki imajo za to dovoljenje mestne občine.

š **Kavarno »Bristol«** v Mariboru je kupila večletna natakarica v »Grajski kleti« Katica Kotnik in jo bo otvorila danes, 22. t. m.

š **»Cillier Zeitung«** je bila dne 18. t. m. zaplenjena, ker je pisala v tonu, ki izziva mržnjo do državo.

š **Celjski mestni proračun za leto 1925.** Mestno knjigovodstvo je predložilo proračun o rednih potrebščinah z izdatki po 4,777.642 dinarjev in dohodkih po 1,403.931 Din, tako da bi znašal primanjkljaj 3,546.258 Din. Ta primanjkljaj bi krile redne doklade, naklade in občinske davščine samo do višine 1,801.450 dinarjev, medtem ko bi ostali primanjkljaj morali kriti z novimi viri. Ta proračun se je moral spremeniti in so ga na mnogih sejah finančnega odseka tudi tako predelali, da izkazuje na potrebščinah 2,150.312 Din in na kritju 2,185.450 dinarjev, da bi znašal prebitek 35.138 Din.

š **Podružnica »Jadranske straže«** v Ptuju priredi v četrtek, dne 26. febr. 1925 poučno kino predstavo. Film je v štirih dejanjih in je poln krasnih naravnih posnetkov iz Dalmacije in drugih večjih mest v SHS državi. Nadalje je na sporedu razvoj naše mlade vojne mornarice, aeroplani, vaje na vojnih ladjah, razvoj »Jadranske straže«, angleška mornarica v Splitu itd. — Predstave se vršijo za šolsko deco ob 12, pol 3 in pol 5 popoldan; za odrasle pa ob pol 8 zvečer. Občinstvo opozarjamo, da ne zamudi te prilike ogledati si naše divne obmorske kraje. — Vstopnina je zelo malenkostna, tako da je vsakemu omogočen obisk.

Iz Koroške.

k **Desetletnica krškega škofa dr. Hefterja.** Te dni je obhajal celovški škof dr. Adam Hefter svojo škofovsko desetletnico.

Iz Ljubljane.

lj **So pa klerikalni suplenti drugačni tiči!** L. 1923. meseca septembra je bil Ivan Polzelnik imenovan za suplenta na ženski realni gimnaziji v Ljubljani. Imenovanje pa je sprejel samo pod pogojem, da se tudi gospodična V. sprejme v službo, katero je ravnatelj Jug na svojo roko nastavil, a je kuratorij imenovanje razveljavil. Polzelnik je smatral, da se ne sklada z akademsko častjo, da se stanovskemu tovarišu odje kruh. Kako pa danes? Ravnatelj Jug je postavil istega Polzelnika na cesto. Takoj so se našli trije gospodje definitivno nastavljeni, dobrosituirani, že z nadurami na lastnih zavodih, ki pa mislijo, da se sklada z akademsko častjo, pomagati mladega kolega postaviti pod kap. Večina profesorjev je smatrala, da je sramota, da bi sprejeli nadure na tujem zavodu v škodo tovariša. Na prvi klic so prihiteli: profesorji Pavlič, Skerlj, ki je bil eno leto Polzelnikov učitelj in razrednik, in Majcen, vsi trije iz realne gimnazije na Poljanski cesti in si razdelili »napredni« kruhek, za katerega so smatrali Polzelnika nevrednim. So pač pojmi o akademski časti različni.

lj **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva je promoviral na dunajski univerzi gospod Edvard Jémec. Čestitamo!

lj **Poročil** se je včeraj na Viču g. Ludvik Wohinz z gdčno Mimico Ilijaš. — Čestitamo!

lj **Odbor »Društva za raziskavanje jam«** vabi vse prijatelje prirode, da pristopijo k društvu ter ga podpirajo moralno in materijelno. Letni prispevki rednih članov znašajo 10 Din, podpornih 50 Din, ustanovniki plačajo 100 Din naenkrat ali v letnih obrokih. — Predsednik: M. Hafner (Miklošičeva cesta 6), tajnik: dr. R. Kenk (Univerza, zool. institut), blagajnik: ing. J. Turk (Kemijsko preizkuševališče, Dunajska cesta 36).

lj **45. redni občni zbor »Kmetske posojilnice ljubljanske okolice«, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani** se je vršil dne 19. februarja t. l. Bilanca za upravno leto 1924 izkazuje stalen in krepak napredek tega najstarejšega slovenskega zavoda v Ljubljani. Upravno imetje se je zvišalo na Din 87,430.284.53. Stanje hranilnih vlog je doseglo Din 77,606.216.00, prirastek v letu 1924 znaša torej Din 16 milijonov 413.331.02. Posojila so dosegla Din 68,776.900.73. V zaščito domačega gospodarstva se je posluževal zavod čim kulantnejše obrestne mere pri kreditih, kljub visokemu porastu obrestne mere pri vezanih vlogah. Čisti dobiček je dosegel pri tem Din 556 tisoč 376.54. Vsak čas mobilna vsota naloženega denarja je izkazovala ob sklepu leta, torej še v sezoni najvišje napetosti kreditov Din 8 milijonov 793.188.52. Zavod je emancipiran od vsake denarne krize in vestno varuje trajno in čim višjo mobilnost. Portfelj lastnih vrednostnih listin se je znižal na Din 8.145.369. Tu je ponovno pripomniti, da so odpisani vsi avstrijski in ogrski papirji, zlasti vojna posojila. Odpisana je tudi kurzna razlika vseh medvojnih naložb na Dunaju, tako da je v zavodu povsem izbrisana vsaka nepovoljna sled izza vojne dobe. Rezervni zakladi so se zvišali na Din 2,027.933.17. Število deležnikov se je zvišalo na 4357. Denarni promet je narastel na Din 469,179.010.54. V občekoristne narodne namene je zavod v letu 1924 stalno daroval višje zneske, izkazane med upravnimi stroški, med drugim Din 30.000 ob vremenski nezgodi v pogorju med Medvedami. Od čistega dobička pa je občni zbor na novo dodal v enake namene Din 65.000. (1131)

lj **Organizacija strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani** je imela svoj letni občni zbor dne 1. februarja. Na tem občnem zboru se program delovanja organizacije ni nič izpremenil, pač pa se je izvolil novi upravni odbor: predsednik: Miroslav Zupan, podpredsednik: Ferdo Čermak, I. tajnik Milan Sever, II. tajnik: Ludvik Turk, blagajnik: Otmar Ogrin, knjižničar in gospodar: Ivo Trontelj, odborniki: Stanko Potočnik, Ludvik Trček, namestnika: Gabrijel Pirc, Rudolf Galo. Načelnik strojne sekcije: Ludvik Turk, načelnik stavbne sekcije: Angelo Battelino. Eventualni dopisi na organizacijo naj se pošljejo na naslov: Milan Sever, gradb. nadz., Dunajska c. 17-II.

lj **Parma-vijolice velemoda.** Letos so izvolile elegantne in decentne dame parma-vijolice kot okras toalete. Šopek svežih parma-vijolic, pritrjenih okusno na oblaki ter klobuk, decentno okrašen z umetnimi vijolicami spopolnjujejo današnjo modno damo. K temu pride še originalni parfum Violetta di Parma, ki so ga radi njegovega finega in decela naravnega duha sprejele vse dame kot letošnji modni parfum. Dobi se v Ljubljani samo v prvi specialni parfumeriji M. Bartl, Stritarjeva ulica 2. Tako se dobi na primer flakon z 20 grami parfuma že za Din 40.—. Da prepričam cenjene dame o finosti tega parfuma, oddajam ga tudi na vago in sicer 1 dkgr Din 20.—. (1097)

Na poti
je bogata pošiljka najfinejšega angleškega sukna, najnovejših vzorcev. Ko dospe, bodo interesenti takoj obveščeni, da si ga zamorejo nabaviti.
DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Cerkveni vestnik.

c **Rimsko romanje.** Na splošno željo se je določil končni rok za priglaševanje romarjev in za vplačilo svote 1000 Din 1. marec. Odbor mora hrano in stanovanje plačati do 15. marca. Zato se opozarja one priglašence, ki še niso vplačali 1000 Din, da to naknadno store. Po natančnih informacijah smo zvedeli, da bodo sledeči stroški: Hrana in stanovanje dnevno 40 lir, vožnja od Postojne v Rim, in iz Rima v Asizi ter nazaj v Postojno 132 lir, legitimacija, ki bo veljala za vizum in za vstopnico na razstavo i. t. d. stane 30 lir. Vožnja z avtomobilom v Rimu in električno železnico 40 lir, posebne vstopnice in vožnja s parnikom v Benetkah na otok Lido 15 lir. Skupno torej znašajo stroški za dobo 7 dni okrog 500 lir, ali 1250 Din. Odhod se je premaknil za en dan. Prihod v Rim bo 23. maja, odhod iz Rima 3. junija. Zato bo ugodna prilika za obisk v Neapelj. Kdor hoče iti v Neapelj se mora takoj javiti, ne šele v Rimu. Stroški se v tem slučaju povišajo za 500 Din. Kdor bi hotel na povratku obiskati Milan, to lahko stori, samo na lastne stroške od glavne proge do Milana. Hrana med vožnjo ni šteta v omenjene stroške, ker bo to vsakdo s seboj vzel. Kdor se še ni priglasil naj to nemudoma stori.

c **V stolnici sv. Nikolaja** bo danes, v ponedeljek in torek presv. R. T. cel dan izpostavljeno, od pondeljka na torek tudi ponoči. Vsak dan popoldne ob 4. bo pridiga, nato slovesne litanije. Pridigali bodo gg.: danes Franc Koretič, stolni vikar, v pondeljek Anton Hostnik, kaplan v Trnovem, v torek P. Ciril Goričan, kapucin iz Škofje Loke.

Dijaški vestnik.

d **Konzult C. A. M.** ima danes ob 17. uri sejo v pisarni frančiškanskega župnega urada. Prosim tt. konzultorje, da se radi važnosti, seje polnoštevilno udeleže. — Prefekt C. A. M.

d **Brucovški večer** priredita v pondeljek 21. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Akademskega doma »Danica« in »Borba«. Vabimo gg. starešine in prijatelje dijaštva! Kdor nas je posetil lani in predlanskim, gotovo tudi letos ne bo izostal. Za zabavo bo preskrbljeno, kakor je bilo to običajno druga leta.

Naznanila.

Gledališki večer priredi danes ob 6. uri v Rokodelskem domu Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. Na sporedu so trije moški zbori, kupleti in izredno zabavna veseloigra »Cirkus Buffalo-bil«. Vabimo!

Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo dne 22. t. m. točno ob 10. dopold. v zbornični dvorani na univerzi javno, vsa-

komur dostopno predavanje o predmetu: Načelo avtonomije v družabnem življenju. Predava g. dr. A. Gosar.

V stolni prosveti jutri ni predavanja. Zato naj se vsi člani udeleže v petek »Prosvetnega večera« v Ljudskem domu. Lastno predavanje bo jutri teden.

Šiškarji pozor! V nedeljo priredi dramat. odsek v samostanski dvorani zvečer ob 7 narodno igro »Krivopriseženik« v prid novi cerkvi. — V pondeljek zvečer ob 7 pa po znižanih cenah 2 šaljivi igri »Pogodba«, burka v 2 dej. in »Dnevnik«, burka v 2 dej. — Vljudno vabi odbor.

»Slovensko zdravniško društvo« v Ljubljani priredi 28. februarja ob 8 zvečer družabni večer v restavraciji »Ljubljanski dvor«. Ker je namen večera medsebojno poznavanje, pozivamo vse tovariše v mestu in na deželi, da se polnoštevilno odzovejo našemu vabilu. — Odbor.

Zveza služkinj ima danes popoldne ob 5. v Alojzijevišču, Poljanska cesta 4, skioptično predavanje o Lurdu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Orel Krakovo—Trnovo priredi s sodelovanjem orliškega kroška v nedeljo, dne 1. marca ob 4 popoldne telovadno akademijo v Ljudskem domu.

Krekova mladina v Ljubljani priredi danes ob sedmih zvečer na Viču burko »Babilon«. Ker ima igra polno humorja, ste vabljeni vsi prijatelji mladine. Vstopnice se dobe danes od 10 do 12 dopoldne in od 4 do pričetka igre v Društvenem domu na Viču. Vstopnina običajna. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Ženski odsek »Krekove mladine« prične v pondeljek, dne 23. t. m. ob 6 zvečer tečaj ročnega dela v prostorih Jugoslovanske Strokovne Zveze, Stari trg 2, I. nadstr. Vse članice in nečlanice, katere bi imele veselje do ročnega dela, naj se udeležijo tečaja. — Odbor ženskega odseka »Krekove mladine«.

Zagorje. Udruženje vojnih invalidov SHS, podružnica Zagorje, ima svoj redni občni zbor dne 1. marca v prostorih ge Kovač na Toplici ob 2 popoldne. Člani in članice, udeležite se ga polnoštevilno! — Odbor.

T. K. »Skala«. Občni zbor se vrši v pondeljek dne 23. februarja ob 8. uri zvečer v salonu pri »Levu«. — Odbor.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani vljudno sporoča, da so društveni znaki došli ter se dobijo pri g. odbornikih in v društveni pisarni na Karlovski cesti 4. — Ravnotako se sprejema naročila za društveno obleko, katere se lahko plačuje v obrokih.

Darovi.

Za mestne reveže je poklonila tvrdka Brata Mosković 400 Din mesto venca na krsto umrlega veletrgovca Viktorja Bolaffio.

Namesto venca na krsto g. Franca Sluga, delovodje tobačne tovarne v pok., je uradništvo tobačne tovarne darovalo 150 Din za dnevno otroško zavetišče na Viču. Najtoplejša zahvala!

Prosveta.

»Dom in Svet«

V LETOŠNJEM LETU.

Dom in svet hoče v letošnjem letu z vso voljo nadaljevati in izboljšati usto delo, ki mu je bilo zadnja leta dodeljeno kot literarni in umetniški reviji. Če bi se pri tem, ko vnovič prosi pri svojih sodelavcih in naročnikih za zvestobo, skliceval na starost, na 37 letno mnogostransko svoje delo, bi mu danes gotovo ne bilo več do samega življenja, kajti premnogo, kar je zasnoval in negoval ta čas, se je izločilo iz njega: dozorelo je ob njem in sedaj živi v samostojnih glasilih kot poljudno slovstvo in prosveta, znanost sama zase in umetnostno razglabljanje kot stroka in še marsikaj — vse samo dokaz, da so bile kali žive in da so korenine srkale iz zdrave zemlje. Pri vsem tem pa se je pri Domu in svetu samem vedno bolj živo izoblikovala nova podoba slovstvene in prosvetne revije, ki bodi ne le živa priča našega izčiščenja umetniškega hotenja, temveč zlasti zatočišče in glasilo tistega ustvarjanja, ki poganja svoje korenine iz vere našega naroda in tako ohranjuje in goji dokaze njegovih posebnih svojstev. To je danes naš program, katerega bomo s tem večjo zavestjo in odločnostjo skušali udejstvovati, čim bolj živo čutimo, da je prenovitev človeške družbe in nas samih mogoča edino v priznanju in brezpogojnem sprejemanju vseh tistih visokih čednosti, ki dvigajo nad materijalnost in jih ustvarja versko-etična nujnost. Ta naš program mora dobivati vedno jasnejši obraz in krepkejši značaj. — Na tej svoji osnovi bo skušal Dom in svet v večji meri kakor doslej tudi zbirati umetniško stremljenje in dognanje isto sebi sorodnega in nasprotnega zunanjega sveta ter tako nuditi zvezo med domačim in tujim hotenjem.

Dom in svet je zadnja leta v precejšnji meri sprejel estetično revolucijo pri nas. To je zahtevalo mnogo žrtev, ki izpričujejo vse prej kot dobičkarstvo in strah za svoj obstanek ali pehanje za naročniki. Ta revolucija je izšla iz ustroja našega lista in ni ostala brez prida; dokazala je predvsem, da v umetnosti ni malikov in danes nam nihče ne more očitati zaostalosti ali nesvobodoumnosti. Prav radi teh dejstev sme Dom in svet združevati v sebi vse dobrohoteče tvorce, bodisi izkušene in priznane osebnosti, ki so dale pečat listu in dobi, bodisi mlajše moči, katerih umetniška in moralna resnost se krije z našim programom.

Tako mera Dom in svet postati v leposlovnem delu glasilo etično poglobljenega umetniškega ustvarjanja, v prosvetnem delu pošten in načelen, zlasti pa odkritosrčen glasnik, neizprosen in dosleden do sebe in do drugih. Ko stopamo v 38. leto čutimo nujno dolžnost, da po marsikakem bridkem spoznanju in preizkušnji, zlasti pa ob enostranosti, neizkrenosti in nenačelnosti v našem narodnem življenju, izjavljamo, da podtikanje kompromisnosti od domače in tuje strani gre mimo programa Doma in sveta.

S tem vabimo sodelavce in naročnike, naj nas podpirajo.

List bo izhajal letos v nekoliko pomnoženem obsegu in bo izšel od 1. marca naprej točno vsakega prvega v mesecu razen avgusta in septembra. Prva številka bo imela dvojen obseg, tako da bomo v celem imeli 288 strani.

Gradiva, leposlovnega in znanstvenega, bomo imeli dovolj. Ostali so nam zvesti vsi dosedanji sotrudniki in pridobili smo novih: F. S. Finžgar nam pripravlja večje delo, Ivan Pregelj priobči več krajših novel, prispevke so obljubili Ksaver Meško, Alojzij Remec in Janez Jalen. V prvi polovici letnika bo izhajala daljša novela Franceta Bevka: Muka gospe Vere in njegova drama Kajn ter novela Narta Velikonje: Sirote. V pesniškem delu bodo poleg Silvina Sardenka, Joža Lovrenčiča, A. Vodnika in Tineta Debeljaka sodelovali dosedanji pesniki znanci.

Letošnji letnik zaključi dr. Josipa Debevca prevod Divine Commedie, h kateremu bo napisal prelagatelj sklepno besedo o načelih in spominih svojega prevoda.

Članke o umetnosti bosta priobčila dr. Fr. Mesesnel in Stanko Vurnik, dalje izide serija ilustriranih člankov o najnovejšem italijanskem slikarstvu iz peresa ital. avtorjev. Dr. Fr. Čibej je napisal Doneske k sociologiji umetnosti.

Uredništvo razpolaga z več članki o najnovejših tujih slovstvih, ki so jih napisali tuji strokovnjaki. Takoj v prvi številki bo začel izhajati pregled o najnovejši ruski knjigi B. Zajčeva. O francoskem slovstvu bosta poročala dr. A. Debeljak in dr. Lovro Sušnik. J. Pogačnik priobči vrsto skic iz najnovejše nemške literature.

O najnovejših domačih knjižnih, gledaliških in glasbenih dogodkih bodo poročali dosedanji sotrudniki.

Naročnina lista ostane 100 Din kot doslej, za dijake 75 Din. in naj se pošlje na Upravo Doma in sveta v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

*

pr **Marcel Ciampi**, eden najslavnejših francoskih pianistov, priredi v petek, dne 27. t. m. v Filharmonični dvorani svoj klavirski koncert s sledečim sporedom: 1. Schuman: Fantazija op. 17; 2. a) Ravell: Alborada del Grazioso, b) Faure: Barkarola, c) Debussy: Veseli otok; 3. Franck: Preludij, koral in fuga; 4. Shopin: Balada, Mazurka, Poslednji valček; 5. Liszt: Legenda sv. Frančiška Pavlanskega. Sedeži so v predprodaji v Matični knjigarni.

pr **Predavanj za dekliške sestanke** je izšel VI. zvezek. Prinaša štiri prav skrbno sestavljena predavanja izpod peres samih strokvnjakov. Vsako predavanje je celota zase, vendar se vsa štiri med seboj izpopolnjujejo. Prvo govori o glasbi sploh, drugo o petju, s posebnim ozirom na ljudsko petje, tretje o pesništvu, četrto posebej o dramatskem pesništvu. Vsak vidi na prvi pogled, da so vsa ta predavanja za naša društva prav aktualna, saj se v njih veliko gode, poje, deklamira, na odru igra, toda vse to se vzame le prepogosto zelo površno, zgolj zunanje. Naša predavanja pa hočejo pomagati, da društveniki pogledajo v te reči nekoliko globlje in odkrijejo v njih bistvo: lepoto samo, umetniško in vzgojno vrednoto. Prav zato — in sploh po svoji sestavi — so ta predavanja prav primerna za vse naša društva brez razlike, čeprav so izšla med predavanji za dekliške sestanke. Zato naj vsi sežejo po njih. Naročajo se pri Orliški podzvezi v Ljudskem domu (Ljubljana) in stane izvod 5 Din. Istotam so po enaki ceni na razpolago še vsi prejšnji zvezki (I.—V.).

pr **Zbori »Ljubljanskega Zvona«.** Januarska in februarska številka ste se v litografiji nekoliko zakasnili. Naročniki, ki so že poravnali naročnino, ju gotovo dobe do konca meseca, marčevo številko pa začetkom marca. — Naročajo se »Zbori« po dopisnici na naslov: Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Letna naročnina za Jugoslavijo 20 dinarjev, za Italijo 10 lir, za Ameriko 1 dolar. — Pevski zbori, naročite!

pr **Planinski kalendar za leto 1925.** — Hrvatsko planinsko društvo, podružnica »Sljeme« v Zagrebu je izdalo Planinski kalendar za leto 1925. Vsebina je v primeri z lanskim letnikom znatno razširjena. Ker Rotterjev »Planinski koledar« ne izhaja več, ga je urednik Dušan Jakšič slovenskim planincem nadomestil z obširnim slovenskim delom. S tem bo tudi zelo ustreženo hrvatskim planincem, ki zelo obiskujejo naše planine. — Oddelek Slovenija je skrbno priredil R. Badjura. — Koledar obsega tudi kratek opis planin v Srbiji. Splošni del koledarja objavlja več zanimivih sestavkov med drugimi: Fotografiranje na planini, Prva pomoč v planinah, Hoja po gorah ter hišni red planinskih koč. — Cena planinskega koledarja znaša 15 Din. Dobi se pri podružnici H. P. D. Sljeme v Zagrebu in v pisarni osr. odbora S. P. D. v Ljubljani.

pr **Srednješolska reforma na Češkoslovaškem.** Predsednik komisije za srednješolsko reformo na Češkoslovaškem vseučil. prof. dr. Bydžovsky je podal te dni časnikarjem sledeča pojasnila o načrtu za preosnovo srednjih šol: Uvede se normalni tip srednje šole z enotnim temeljem do 5. razreda. Od 5. razreda se razdeli šola v dva oddelka, v 8. razredu pa v tri. Oddelki pa ne tvorijo lastnih razredov, marveč se učni načrt ustroji tako, da bodo dobivali učenci po strokah razdeljeni posebni pouk deljeno, v splošnih predmetih pa bo pouk skupen. Poleg normalne srednje šole se ustanove srednje šole klasičnega in slovanskega tipa. Za deklice se ustanove lastne srednje šole; koedukacija je dopuščena le v krajih, kjer ni dekliške srednje šole, a tudi v teh slučajih se uvedejo posebni tečaji, primerni zahtevam ženske vzgoje. — V višjih razredih čeških šol se uvede drugi slovanski jezik, na nemških šolah se more namesto tega uvesti večje število ur za nemščino. Na šolah se bo po angleškem zgledu polagala večja važnost na samotvornost in nravno vzgojo. Da se mladina razbremeni, se število šolskih ur skrči — 1. in 2. razred bosta imela po 26, 3. do 7. po 28 in 8. razred po 24 tedenskih ur. Srednja šola bodi pridržana le posebno nadarjenim učencem; vendar se na ljubo demokratičnemu načelu prehod z meščanske na srednjo šolo olajša. V posameznem razredu srednje šole bo smelo biti največ 40 učencev. Zrelostni izpit se ne odpravi, pač pa modificira. Po 7. razredu se polaga sklepni izpit, ki daje iste pravice kakor zrelostni izpit koncem 8. razreda.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Nedelja, 22. febr.: Ob 3. pop. DANES BOMO TIČI, ljudska predstava po znižanih cenah. — Izven. — Ob 8. zvečer: VDOVA ROŠLINKA. — Izven.
Pondeljek, 23. febr.: SUMLJIVA OSEBA. — Red F.
Torek, 24. febr.: — Zaprto.

OPERA:

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Nedelja, 22. febr.: Ob 3. pop. TRUBADUR, ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.
Pondeljek, 23. febr.: DON JUAN. — Red A.
Torek, 24. febr.: — Zaprto.

VDOVA ROŠLINKA.

Dramska premiera dne 20. februarja.

Cvetko Golar je slovenski pesnik, ki pozna našega kmeta in njegovo domače življenje najbolj neposredno; kaj čuda, da je njegova komedija bučna pesem kmečkih ljudi, pristna in z vsemi lepotami obdarjena. Golar je živel s svojimi osebami, zato jih ni gledal skozi očala kakršnekoli tendence, še najmanj filozofske. In prav zato nas njegova filozofija, ki se imenuje narava in zdravje, tako zelo zadovolji. Snov je avtor uporabil čisto preprosto; vdova v najboljših letih se zagleda v mladega, postavnega fanta, katerega seveda bolj zanima njena hči — situacija, ki bi skoraj morala voditi v tragičen konflikt, če bi se Rožmanov Janez tako stanovitno ne izmikal jasni izjavi. Prepustil je razplet snubcem in pred to tribuno pač ne more več biti žalosti. Vdova se uda po kratkem boju z lastnim egoizmom ter stvori srečen par.

Avtor je napisal komedijo v treh dejanjih in treba je reči, da se mu je popolnoma posrečila, mestoma celo budi občudovanje nad tehnično dovršenostjo. Tako je scena snubitve v zadnjem dejanju detajlno porazdeljena ter duhovito združena, pa tudi risanje značajev je dobro uspelo. Le začetek prvega dejanja je malo nategnjen in nastop obeh snubcev-pretepačev je predebelo nanešen. Jezik je sočen in bogat, prešeren po potrebi in okrašen s pristnim cvetjem. Dasi je Golarjeva komedija lajša hrana, je vendar skozi in skozi umetniško zasnovana ,ima pristno komiko ne le značajev in situacij, ampak vse atmosfere. Ima pa tudi svojo moralno vrednost, ker oznanja zmago ljubezni in mladosti.

Gledališče je poskrbelo za novo kmečko sobo, ki sicer ni popolnoma zadovoljivo izvršena umetnina, pač pa v resnici slovenska kulisa. Režija, ki jo je vodil g. Lipah, je ustvarila pravilen tempo za komedijo, kar je pač bila njena glavna naloga.

Predstavnika vdove Rošlinke, ga Juvanova, in Rožmanovega Janeza, g. Cesar, sta med vsemi sodelujočimi podala najbolj zaokroženo igro. Ga Juvanova je zmožna pristnega humorja in je igrala posebno kočljive scene z lepo diskretnostjo. G. Cesar je bil vkljub postavnosti zelo vrleten v svojih večnih zadregah, izdelal je bil svojo ulogo do nijans, ne da bi jo bil razdrobil. Oba sta bila resnična kmečka človeka. Balantačeva uloga prinaša drugi ton v igro; g. Kralj je posnel romarja najbrž po živem modelu, a ton je bil zanj in za občinstvo utrudljiv, govorica neslovenska, geste nekmečke, stalno pokanje po Rošlinkinih plečih pa neumestno. Janezov oče (g. Danilo) je bil kmet iz stare šole slovenskega gledališča, dober je bil njegov drug, g. Gregorin. Odločno premlad je za Blažonovo vlogo g. Kosič. Hčer Manico je igrala Vera, Tončko Mira Danilova — Manica je bila preglasna in preenakomerna. Skupno igranje pri prvi predstavi še ni bilo docela izpiljeno, scena s snubci nudi še dosti polja za umetniško ambicijo.

Večer je bil skrajno vesel, občinstvo je hvaležno sprejemalo pisateljeve darove in igralska dejanja nagradilo z aplavzom pri odprti sceni. G. Golar se je moral večkrat zahvaliti za ovacije in cvetje — dokaz, da je njegovo prešerno-prisrčno delo našlo prav mnogo radostnega odziva. M.

Narodno gledališče v Mariboru.

Nedelja, 22. febr.: MOLOH«. — Ab. B. — Premijera.

Ljudski oder v Ljubljani.

Nedelja, 1. marca ob pol 8. uri zvečer: SLUGA IN NJEGOV GROF, veseloigra v treh dejanjih. Ta igra bo prvič igrana na slovenskem odru.

Slov. marijonetno gledališče

Nedelja, 22. t. m. ob 3. in ob 6. uri popoldne:
»TRI ŽELJE« (Fr. Pocci),
»PREISKUŠNJA«,
»GAŠPERČEK — SLIKAR«.

Sportni teden.

Profesionalizem v nogometu cvete zmeraj bolj. Da tudi dobro nese, omenimo za zgled: najuspešnejšega španskega igravca Zamorra. Poleg stalnih dohodkov ima v slučaju bojev za mojstrstvo še posebne nagrade. Povprečno zasluži na leto 3,660.000 dinarjev, torej 305.000 dinarjev na mesec. Je pa varčen in nese vsak mesec precejšen znesek v banko, za poznejše čase. Prvi za njim, Samitier, pa ni tako pameten in zapravi vse v barcelonskih ponočnih zabaviščih.

Nurmi in Ritola se še kar naprej kosata. Šele pred kratkim je tekel Nurmi dve milji v novem rekordnem času, sedaj mu je pa Ritola rekord vzel in je zapisal v sportno zgodovino čas 9:03.8, za štiri sekunde boljši kakor Nurmijev. Zanimivo je, da je že pred dvajset leti dosegel slavni Shrubb na to razdaljo 9:9.6. Sedaj ima besedo spet Nurmi, in kolikor ga poznamo, vemo, da bo dobro odgovoril. Od 800 m do 10.000 m ne mara Nurmi nobenega vrinjenca. Preden bo šel iz Amerike — koncem marca — bo gotovo podrl vse skupaj še enkrat po tleh in bo zanesel med rekorde novo umiranje.

Neko poročilo pravi, da sta dve milji že padli, in sicer v neverjetnem času 8:58. Pri povratku v domovino bo tekal Nurmi celo v pariški operi, napravili mu bodo leseno tekališče notri. In tako dalje. — Že smo poročali, da je skočil Osborne 198.8 cm v višino. Listi so govorili o novem rekordu. Moramo razlikovati: Svetovni rekord v skoku, čeravno oficielno ne priznan, ima Osborne z 203.8 cm, a to je skok na prostem. Amerikanci klasificirajo uspehe na prostem drugače kakor uspehe v zaprtem prostoru. 198.8 cm je skočil Osborne v zaprtem prostoru; torej je ta rekord omejen. Skočil je pa elegantno, krasno; najprvo 193 cm, potem pa takoj pri prvem poskusu 198.8 cm. Dotlej je bil rekord v zaprtem prostoru 196.2 cm. Tu se spomnimo na poročila afriških potovalcev, ki so govorili o skokih črncev 250 cm in še več. Sedaj je dobil nemški sportni urad za atletiko filme iz Afrike, ki nam kažejo skok nekega črnca, 264 cm! Skočil je s 35 cm visokega termitnega grička, torej čistih 229 cm!

Francozom Rigoulot kar sopsti ne da. Ni čakal 22. februarja in se je spravil na 157 kg že prej. Prosto jih je dvignil na prsi in sunil. Še 1 kg pa bo upihnil luč Gäßlerjevemu rekordu, 157 in pol kg. V olimpskem petoboju je dosegel 532 in pol kg. — Nemec Zinner (srednja lahka teža) je potegnil dvoročno 103 kg; dosedanji oficielni rekord ima Estonec Neuland s 100 kg. — Pri zadnjem treningu »Kraftsportverein« na Dunaju sta potegnila z eno roko Treffny in Straßer 80 kg, Straßer skoraj 85 kg; 100 kg je tezno dvignil Freiberger, 130 in 145 s sunkom, Treffny 130 s prostim sunkom, 135 ni mogel več fiksirati itd. To je bil navaden večer in ga primerjajmo s portugalskim mojstrstvom, izvojevanim v Lizboni: zmagovalec José Esteves je potegnil z eno roko 58 kg, sunil 58 kg, potegnil z obema rokama 65 kg, tezno dvignil 65 kg, sunil 85 kg. Kaj je to!

Erminio Spalla bo boksal 8. marca v Milanu z angleškim mojstrom Goddardom. V Cardiffu je umrl v 44. letu starosti sloviti angleški peresni mojster Jim Driscoll, eden najboljših borcev, kar jih je doslej svet poznal. Začetne boje je vojeval kot prodajalec časnikov po ulicah. — Za nasledstvo Benny Leonarda, ki je odložil naslov svetovnega mojstra lahke teže, se bodo čez mesec dni začeli izbirni boji in bodo trajali tri mesece. — Po

ameriškem zgledu priredi Francija turnir v v Parizu, iz katerega naj izide evropski tekmec za svetovno mojstrstvo v peresni teži, ki ga je dobil zadnjič Amerikanec Kid Kaplan. — Dempsey se je poročil in bo prišel na ženitovanjskem potovanju menda tudi v Evropo.

Znana plavača Weinssmueller in Borg sta tekmovala v hudem boju na 500 yardov. Spet se je videlo, da je Weismueller na kratke razdalje sicer boljši, kar priča tudi zadnji njegov rekord na 150 yardov v 1 : 25.4, da ga pa v razdaljah od 400 yardov naprej Borg prekosi. V Parizu je plaval Amerikanec 400 m v 5 : 04.2, Šved v 5 : 05.6, v Ameriki (Sv. Avguštin v državi Florida) je pa porabil Borg za 500 yardov 5 : 49 in je zboljšal Weissmuellerjev rekord iz leta 1923 za 1.4 sek., Amerikanec je ostal za njim slaba dva yarda. Svetovni rekord na 1000 yardov, ki ga je imel doslej Bog z 12 : 17.8, je zboljšal ravno tam on sam na 12 : 12. Obenem je zboljšal Amerikanec Skelton dosedanji rekord Nemca Rademacherja v prsnem plavanju na 200 m od 2 : 51.4 na 2 : 48.2.

V šestdnevnem dirkanju v Chicago sta zmagala Walther mlajši in Mac Namara, peti dan sta pustila vse tekmece za seboj. Prevozila sta 3897.5 km. — V Firenzi so napravili novo dirkališče, 350 m dolgo, v krivinah do 40° se dvigajoče. Motorji dirkajo lahko s hitrostjo do 120 km. Prostora za 30 tisoč gledalcev.

Atomobilov je bilo koncem leta 1924 v Zedinjenih državah Severne Amerike 17 milijonov 740.000, od teh je bilo osebnih 15 milijonov 598.000; pomnožili so se napram letu 1923 za 15.6 odstot. ali za 2,428.000. Motorna kolesa so šla pa spet nazaj, za 40.000 ali 20 odstot. Jih je samo še 160.000, za 100 tisoč manj kakor leta 1919.

Svetovno mojstrstvo v umetelnem drsanju na pare je dobil par Jarosz-Szabo-Wrede, drugi je bil francoski par Joh-Brunet. Tekma se je vršila na Dunaju. Mojstrstvo gospodov si je priboril inžener Böckl. Vsi so Dunajčani. — Norveško hitrostno drsanje na 500 m in na 10000 m je dobil znani Thunberg, prvo v 51.8, za 1000 m pa nismo brali številke. — Nekaj skoraj neverjetnega poročajo iz Kanade. Znani amaterski smušk mojster Nelson je dosegel skok 64.62 m in je obstal (ni padel), takoj za tem pa skok 73.15 m in je tudi obstal! To je bil izreden svetovni rekord. Rekord profesionalov je 69.80 m.

Ameriški seznam tenis-igravcev in igravk navede pri moških seveda na prvem mestu Tildena, nato Richardsa, Johnstona, Kinseya itd., pri damah Wills, Browne, Mallory itd. V moški dvojici sta prva dva brata Kinsey. — Znamenita igravka Suzana Lenglen očara s svojo igro vse. Ima zopet velikanske uspehe. Na vsak način hočejo spraviti v tekmo njo in Amerikanko Heleno Wills. Lenglenova je lani obolela, ni mogla končati iger v Wimbledonu in se tudi ni udeležila olimpiade v Parizu, kjer je zmagala Willsova, tako sama kakor v dvojni igri. Willsova studira na univerzi v Kaliforniji in pride to poletje v Evropo, v svrho umetnostnih študij. Prilika za tekmo torej prav ugodna.

Po svetu.

Zeppelinska zveza Nemčija—Japonska.

Čez Spitsberge in severni tečaj.

Lani smo pisali o Amundsenovem načrtu za polet čez severni tečaj od Spitsbergov do Alaske. Takrat smo omenili, da gre najhitrejša zveza od severne Evrope v Vzhodno Azijo čez severni tečaj. To smo ponovili letos, ko smo govorili o zasedbi otoka Jan Mayen po Norvežanih. Odkar je izvršil ZR III. svoj krasni polet v Ameriko, so se pa Japonci začeli živahno zanimati za prekotečajno zvezo z Nemčijo in sicer potom Zeppelinov. Temu se ne čudimo. Kajti ne glede na praktične posledice take zveze obstoje med Japonsko in Nemčijo na zračno-prometnem in -tehniškem polju najožji stiki. Na Japonskem se nahaja dr. Wieselsberg, znan aeronavt, in prišel je tja Dornier sam, nekdanji prvi mojster v Zeppelinovih delavnicah. Od Nemcev pričakuje Japonska uresničitev zveze med obema državama po imenovani poti.

Kakšna je možnost take zveze? »Berliner Tageblatt« je vprašal o tem prof. Everlinga od državnega prometnega ministrstva. Odgovoril je: »Tehniško je taka zveza mogoča, praktična izvedba se ima pa boriti z velikimi težkočami. Ko je hotel grof Zeppelin leteti leta 1907. na severni tečaj, je študirala na Spitsberge poslana ekspedicija cele mesece tamošnje podnebne razmere. Dognala je, da se s Spitsbergov prav lahko pride na tečaj in čez; toplota in žarjenje sta kar moč ugodna. Polet bi trajal pet dni, vožnja po morju pa traja pet tednov. Za potniški promet in tudi za temeljito znanstveno raziskovanje polarnih pokrajin bi pa seveda prišli v poštev samo Zeppelini-velikani, kojih akcijski radij bi moral biti najmanj še enkrat tolik, kakor je bil pa akcijski radij ZR III. Kajti zrakoplov bi moral razen tovora in pošte vzeti s seboj najmanj 100 potnikov, sicer bi se stvar ne splačala. Takih zrakoplovov pa Nemčija ne sme delati; saj je še za zadnjega dobila Amerika dovoljenje od poslaniške konference šele po dolgotrajnih pogajanjih.«

Torej Nemčija s praktično izvedbo zaenkrat ne more začeti. Zato se je podal stotnik Bruhns, znani voditelj Zeppelinov in eden najbolj gorečih zagovornikov opisanega načrta, na Norveško in je predložil načrt norveški geografski družbi in raziskovalcu Nansenu. Tako Nansen kakor družba sta načrt prav simpatično pozdravila in se zdi, da bodo začeli z gradbo nemškega Zeppelina-velikana še to poletje, seveda kje v inozemstvu. Stroške računijo na tri milijone dolarjev. Tudi dr. Eckener, voditelj ZR III. v Ameriko, je čisto prepričan, da je mogoče leteti s Zeppelinom čez tečaj in ustvariti zvezo med Nemčijo in Japonsko. Vzporedno s tem načrtom gre načrt Amundsena in Dorniera, da bi napravili čez tečaj aeroplansko zvezo med severno Evropo in Vzhodno Azijo. Stroški bi bili seveda dosti manjši.

* * *

sv **Ustanove ameriških milijonarjev.** Ameriškim milijonarjem treba priznati, da znajo denar tako velikopotezno izdajati, kakor ga znajo velikopotezno »zaslužiti«. Tekom zadnjih desetih let so osnovali sledeče splošnokoristne ustanove: John D. Rockefeller 575 milijonov dolarjev, Andrew Carnegie 350 milijonov, Cleveland Foundation 150 milijonov, Henry C. Frick 85, Milton S. Hershkey 60, George Eastmann 58, James S. Duke 41 in pol, Mrs. Russell Sage 40, Henry Phipps 31 in pol, Benjamin Altman 30, J. Stewart Kennedy 30, John Sterling 20 milijonov dolarjev; poleg teh je še 16 dvajset- do štirimilijonskih ustanov. Značilno je, da je pretežna večina ustanov namenjena visokim šolam in izobrazbi sploh, dasi vsi ti dolarski knezi povečini niso imeli niti srednješolske izobrazbe. Zanimivo je, kar pravi o sebi James S. Duke, ki je pravkar daroval za univerzo v Severni Carolini 40 milijonov dolarjev. Duke je kot sin revnega farmerja začel kupčijo s tobakom kot krošnjar. Kasneje je postal kralj tobačne trgovine v Ameriki. Duke pravi: »V trgovskem življenju nisem imel uspeha zato, ker bi bil imel več naravnih sposobnosti nego drugi ljudje, ki niso dosegli uspehov, marveč zato, ker sem se svojega posla trdnejše držal in dalj časa v njem vztrajal. Poznam zelo mnogo ljudi, ki niso ničesar dosegli, a so vendar vsi mnogo razumnejši od mene; kar jim je manjkalo, je bila vztrajna vnema in odločnost. Jaz sem zaupal vase. Za kupčijo sem imel od mladega veselje. Delal sem od jutra do poznega večera; zvečer mi je bilo žal, da sem moral prenehati in zjutraj sem bil vesel, da sem mogel zopet začeti. Vsak mlad človek navadne inteligence more imeti uspeh, da ima le voljo in vztraja. Višje inteligence za to ni treba.«

sv **Toda... za stranko!** Neki železničar-komunist je na pariškem kolodvoru v vlaku zadel vsako jutro vedno na — duhovnika. Drug nasproti drugemu sedeč sta se pogovarjala najprej iz radovednosti, potem iz prijaznosti. Končno sta občevala na svoji vsakdanji poti komunist in duhovnik kot prijatelja. »Sedaj poznam jaz vas,« je začel duhovnik nekega dne na tem potu, »in vi poznate mene. Kaj bi storili vi, če bi midva na veliki večer revolucije zadela drug na drugega na ulici za barikado, jaz, ko bi pridigal mir, in vi, ki bi vzpodbujali svoje na boj?« — »Kaj bi storil?« Dolgo je upiral duhovnik svoj pogled v oči svojega prijatelja, katerega roko je držal v desnici. Kaj bo odgovoril komunist? Zmajeval je z glavo, poteze so se mu poostrile, nekam jezno je potegnil svojo roko iz duhovnikove desnice in z divjim glasom je odgovoril: »Kaj bi storil?... O, ubil bi vas! ... za stranko!«

sv **Železnica na Zugspitz.** Zugspitz(e) je gora na meji med Avstrijo in Bavarsko. Dva vrhova ima; vzhodni je 2968 m visok, zahodni 2964 m. Na tem vrhu je ena najznamenitejših in največjih vremenskih opazovalnic. Dolgo časa že mislijo na železnico, ki bi šla na vrh. Avstrijci so že začeli in bodo napravili žično železnico. Sedaj je pa dobil koncesijo tudi bavarski inžener Kathrein. Železnica bo šla do Eibsee, nato skozi dva kilometra dolg zavit tunel na takozvani Pratt in odtod spet skoz tunel na vzhodni vrh. Od Eibsee naprej bo železnica zobotirna.

sv **Tujski promet v Italiji.** Narodni urad za tujski promet v Rimu je izdal poročilo o razvoju tujskega prometa v Italiji. Poročilo navaja za leto 1923. sledeče številke: Vsega je obiskalo to leto Italijo 700.000 tujcev proti 501.000 leta 1921. in 590.000 leta 1922. Po narodnosti je bilo 97.000 Francozov, 113.000 Angležev, 61.000 Nemcev, 112.000 Čehoslovakov, Jugoslovanovo, Avstrijcev in Ogrov, 14.000 Rusov in Poljakov, 88.000 severnih Američanov, 41.000 južnih Američanov in 174.000 raznih narodnosti. Največ tujcev odpade na Benečijo in Benetke: 201.000 ali 30 odstot.

sv **Roža iz faraonovih dob.** Na vrtu baltimorskega znanstvenega društva so vsadili seme rože, najdene v ovoju mumije, ki je spala svoj večni sen 5000 let. Iz semena je zrastla roža čudovite lepote. To čudo je že prišlo gledat mnogo učenjakov, časnikarjev in pisateljev — da bi mogli poduhati vonj rože iz pradavnih faraonovih časov.

Gospodarstvo.

Lesna industrija in trgovina v letu 1924.

Čeravno smo v teku koledarskega leta ob zaključku posameznih kupčij in pri točnem zasledovanju tečaja domače in v poštev prihajajoče tuje valute opazili, da se je v preteklem gospodarskem letu razvijala kupčija zelo neugodno, zamoremo šele sedaj, na podlagi točnih številk, podati pravo sliko lesne trgovine v preteklem letu.

Te številke so popolnoma brezupne, naravnost katastrofalne in nam prizadevajo največje skrbi za nadaljni razvoj naše lesne industrije in trgovine.

Da se bližamo kritičnim časom, smo slutili že dolgo pred tem, toda vedno smo upali, da se nam bo posrečilo doseči kake olajšave v vozarini — posebno za izvoz — v oddaji tujih valut itd.; vendar so bile vse naše nade do danes zaman.

Močni in hitri porast dinarja v inozemstvu, ni povzročil niti najmanjšega zboljšanja notranje kupne vrednosti. Tako so ostali produkcijski stroški neizpremenjeni. Izkupiček prodaj se je zelo zmanjšal, kar nam je večkrat, pri največji previdnosti, zadalo precejšnjo izgubo.

Zaloge so se morale oddati po manjši ceni kot je bila nabavna, kajti obresti bi sčasoma prodajno ceno še bolj znižale. Lažje se prenese mala izguba kot pa rastoča diferenca.

Ni potreba biti prav dober računar, da bi ne znal zračunati, da dotična tvrdka, katera je na temelju spomladanskih cen 1924 nakupila les na panju, ter istega takoj plačala in ako ji priračunamo stroške izdelave, vožnje itd., sedaj na prodaji izdelkov brezpogojno utrpi ogromno škodo. Kam nas to dovede?

Inozemstvo seveda ni pripravljeno radi porasta dinarja, plačati višjo ceno v njih valuti, vsled česar je izkupiček izražen v dinarjih, manjši. Posledica tega je, da moramo z cenami toliko popustiti, kolikor je dinar narastel. To storiti, ne da bi utrpeli škodo, ni mogoče, dokler se ne znižajo prudukcijski stroški.

Ako računam, da smo začetkom leta 1924 dosegli za povprečno blago Lit 210 za kub m franko vagon meja in smo za Lit prejeli Din 3.80, tedaj smo dobili za 1 kub. m Din 798. Enako blago se danes plača komaj po Lit 250 krat 2.50, tedaj dosežemo za kub. m Din 625, torej Din 173 manj nego pred enim letom. Ta vsota ne more kriti vrednosti lesa, produkcijskih, tovornih in drugih stroškov.

Iz tega je razvidno, da je tečaj lire napram dinarju za 34.2 odstot. padel. Cena v lirah, ki jo dosežemo, pa se je komaj za 19 odstot. povišala. Potemtakem bi se morala cena v lirah povišati za 50 odstot., t. j. 1 kub. meter bi moral veljati Lit 320.

Ako računamo nazadovanje cen v dinarju, pridemo na 21.6 odstot. in črez.

Da pri takih razmerah Italija in drugo inozemstvo krije svojo potrebo na lesu kje drugod, je umevno, ker naših cen ne more plačati.

Občutijo se pa tudi posledice v popolni stagnaciji kupčije. Vsaka podjetnost pa je radi visokih bančnih obresti nemogoča. Naši stari in stalni odjemalci so večinoma zaključili nove dobave v Češkoslovaški, Romuniji in Avstriji, kjer dobivajo les po stari ceni — povišano z razliko manj vredne lire.

V dnevnem in strokovnem časopisju čitamo vedno o posebnih (tarifarnih) pogodbah, ki se sklepajo med Italijo in našo konkurenco in je tako ta v veliko ugodnejšem položaju kot smo mi.

Naša nada je sedaj edino le anketa lesnih industrijalcev, ki se je pred kratkim vršila v Belgradu. Upamo, da nam prinese v najkrajšem času znatno znižane eksportne tarife, drugače nam ne bo več mogoče uspešno konkurirati na inozemskem tržišču.

———

Varstvo pred nacionalnim kreditiranjem.

Vedno rastoče kreditne potrebe obremenjujejo podjetja industrijcev in veletrgovcev izvanredno. Seveda je potreba po rastočem kreditu predvsem posledica sedanjih, splošno težkih razmer v trgovini in trpi radi njih že trgovski stan sam; vendar pa otežkoča situacijo dobaviteljev še prav posebno izvestni odstotek jugoslovanskega trgovstva vsled v zadnjem času rastoče nemorale v poslovanju.

Da bi se proti takim nevrednežem, ki zahtevajo kredit, zavarovali in da bi se obvarovali nesolidnih odjemalcev, so si ljubljanski industrijci in veletrgovci osnovali »Društvo industrijcev in veletrgovcev«, čigar namen je vzajemno obveščanje članov o kreditnih razmerah na domačih in inozemskih tržiščih.

Svoj namen namerava društvo dosezati s tem, da bo po nalogu svojih članov zamudnike in takozvane šikanerje opominjevalo potem lastnega društvenega tajništva, ki bo o njih v korist članov tudi vodilo evidenco. Člani pa so po društvenih pravilih zavezani, da morajo dati take odjemalce opominjati po društvenem tajništvu.

Po sebi je razumljivo, da se bo namen, ki ga zasleduje društvo, dosegel popolneje in hitreje, čim več bo štelo društvo članov. Zato je želeti in obstoja ta namen že od vsega početka, da bi se društvo razširilo na industrijce in veletrgovce po vsej državi. Pri odgovarjajoči udeležbi namerava potem društvo ustanoviti podružnice v Belgradu in Zagrebu. Te podružnice in pa tajništvo v Ljubljani bi se dnevno vzajemno obveščale o kreditnih razmerah na svojem področju.

Prijave sprejema in informacije daje o višini članarine tajništvo »Društva industrijcev in veletrgovev« v Ljubljani, Dalmatinova ulica štev. 7, II. nadstr.

* * *

g **Občni zbor.** Delniška stavbinska družba »Union« v Ljubljani dne 12. marca 1925; elektrarna Škofja Loka in okolica d. d. v Škofji Loki dne 15. marca 1925.

g **Statistika naše industrije.** V teku leta 1924 so organi Inspekcije dela pregledali 8146 podjetij, med temi 1793 industrijski htvrdk. V teh 8146 podjetjih je bilo zaposlenih 175.607 delavcev; od tega je bilo 25.636 žensk ter 149.971 moških. — Po podatkih Inspekcije dela je bilo v teku leta 1924 v celi državi 9865 parnih kotlov v obratu, kar pomeni napram letu 1923 povišek za 769 kotlov. Izvršilo se je skupno 3663 preiskav. Dohodki od pristojbin so znašali 1.871.050 dinarjev.

g **Svedočbe o izvoru blaga, izdane po zadeški Trgovski zbornici** je smatrati v bodoče po odločbi carinskega sveta, ki jo je odobril finančni minister, kot polnomočen dokaz o izvoru blaga.

g **Posetnikom Lyonskega velesejma.** Za poset Lyonskega velesejma ni treba nobene posebne legitimacije, ampak je dovolj, da vsak posetnik sejma sporoči železniški postaji, na kateri vstopi, da potuje na Lyonski velesejem ter se pri osebni blagajni legitimira z za Lyon izstavljenim potnim listom. Do Postojne je polovična vožnja, skozi Italijo ni železniških ugodnosti in stane vožnja od Postojne do Modane I. razred Lit 252, II. razr. Lit 169, III. razr. Lit 98. Od Modane do Lyona velja II. razred 48 Fr tour-tetour. Priporoča se vsakemu posetniku, da sporoči na naslov »Agence Commerciale Privilégiée, Lyon 44, rue Victor Hugo«, za katere dni rabi v Lyonu stanovanje.

g **Konkurzi in poravnalna postopanja v Češkoslovaški.** V mesecu januarju t. l. je bilo v Češkoslovaški prijaveljenih 42 konkurzov (v mesecu decembru lanskega leta 52) in 230 poravnalnih postopanj. Poravnalnih postopanj je bilo v mesecu decembru lanskega leta samo 146.

g **Koledar nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev za leto 1925.** Nedavno je izšel koledar nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev za leto 1925. Prinaša zanimive podatke o postanku konzumov in zadrug ter o njihovem razvoju in njih praktični vrednosti. Revizor Zveze nabavljalnih zadrug drž. nameščencev Jos. Ferjančič je skrbno sestavil navodilo članom upravnih in nadzornih odborov, kako se ima urediti in izvajati kontrola inkasov, terjatev in blaga pri nabavljalnih zadrugah državnih uslužbencev. To navodilo priporočamo vsem našim konzumom in zadrugam, ker jim bo nudilo dober pripomoček pri ureditvi kontrole in vodenju računskih poslov. Koledar se dobi pri Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev v Ljubljani.

Tarifkilometer. Pod tem naslovom je izdal višji kontrolor državnih železnic v Osijeku Ljudovit Kirchlechner važno pomožno knjigo za izračunanje kilometerske oddaljenosti vseh železniških postaj v naši kraljevini v vseh relacijah, na podlagi katere se določa najcenejša vozarina za blagovni promet. Knjiga je izdana s podporo trgovske in obrtniške zbornice v Osijeku in obsega poleg kilometrskih kazal tudi vse važne informacije splošnega pomena za železniški promet in je vsled tega v kaosu tarifnih predpisov, ki veljajo v naši državi, za vse poslovne kroge za kalkulacijo prevoznih stroškov zelo dobrodošel pripomoček, ki ga vsem interesentom najtopleje priporočamo. — Stane 200 dinarjev in se naroča direktno pri avtorju.

g **Iz ruskega gospodarstva.** V mesecu januarju t. l. je znašala ruska zunanja trgovina 67 milijonov zlatih rubljev. Od tega odpade na uvoz 31 milijonov zlatih rubljev, na izvoz pa 36 milijonov zlatih rubljev, tako da je bila bilanca ruske zunanje trgovine v mesecu januarju t. l. aktivna za 5 milijonov zlatih rubljev. Denarni obtok je dosegel v mesecu januarju 1925 710 in pol milijona zlatih rubljev, kar pomeni napram mesecu decembru lanskega leta zmanjšanje za 82 milijonov rubljev v zlatu.

g **Mednarodni velesejem v Poznanju.** V Poznanju (Poljska) se vrši mednarodni velesejem od 3. do 10. maja t. l. Točnejše informacije dobijo interesenti v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice.

g **Promet na Donavi.** Statistika o prometu skozi Železna vrata na Donavi kaže, da promet narašča. V teku leta 1924 je bilo prepeljanih skozi Železna vrata 7,305.109 met stotov blaga in sicer 5,085.728 met. stotov po Donavi navzgor in 2,219. 381 met. stotov po Donavi navzdol. V letu 1923 je dosegel celokupni promet skozi železna vrata samo 5.375.046 met.

stotov. Na prometu se bile lani udeležene sledeče države: Avstrija z 1,950.865 met. stotov, Jugoslavija z 1,294.127 met. stotov, Nemčija z 1,162.056 met. stotov, Ogrska z 1,013.930 met. stotov, Romunija s 485.052 met. stoti in Češkoslovaška s 426.194 met. stoti.

Borze.

Dne 21. februarja 1925.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 254.50 (251.60—254.60), London 295.50 (292.50—295.50), Newyork 62 (61.25—62.25), Pariz 3.27, Praga 184.50 (181.80—184.90), Dunaj 0.0875 (0.0864—0.0884), Curih 11.95 (11.87 do 11.97).

Curih. Belgrad 8.425 (8.475), Italija 21.31 (21.30), London 24.79 (24.79), Newyork 520 (520), Pariz 27.30 (27.12), Praga 15.415 (15.425), Dunaj 0.007325 (0.007325).

Praga. Devize: Lira 131, Zagreb 54.875, Pariz 178, London 161, Newyork 33.80.

Newyork, 20. febr. **Belgrad 162,** London 476.75, Pariz 525.50, Rim 410.50, Curih 19.23.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Dunaj. Živnostenska banka 883.000, Alpine 410.000, Greinitz 138.000, Kranjska industrijska družba 515.000, Trboveljska družba 511.000, Leykam 149.000, Jugoslovanska banka 124.500, Avstrijske tvornice za dušik 158.000, Gutmann 660.000, Mundus 830.000, Slavex 201.000, Slavonija 60.100.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica 460, koruza 197—200, za april 210—217.

Newyork, 20. febr. Pšenica 203.50, koruza 134.875.

Chicago, 20. febr. Pšenica za marec 185.5, za maj 154, za julij 142.25, koruza za marec 128.875, za maj 130, za julij 128.75.

Križem sveta.

Šestnajstletna Angležinja Mary Spencer si je dala na kratko ostriči lase. Pa ji je bilo takoj žal in je mislila, da jo vse zasmehuje. V vodo je skočila in je utonila.

Stanovanjski urad v Milanu zida nove hiše, ki bodo imele 3000 sob in bodo šli lahko vanj stanovat med marcem in septembrom. Za prihodnji dve leti je v načrtu nadaljnih 4000 sob. Za uradnike bodo zidali posebne hiše, 3000 sob, in bodo uradniki te hiše z majhnimi deleži lahko nakupili.

Neki delavec na Angleškem je tožil svojo ženo, ker že šest let in pol ni spregovorila besedice z njim.

Osrednji odbor v Milanu je določil osem milijonov lir za dobrodelne namene; poldrugi milijon za študiranje raka, šest in pol pa za stanovanja.

Pri Bergamo so našli novorojenčka na cesti. Tekom ene ure se je oglasilo sedem družin brez otrok, ki so ga hoteli vzeti za svojega. Napravili so loterijo in ga je zadel bogat meščan. Skupiček iz srečk so naložili za novorojenčka.

Pri Kalkuti (Indija) so v želodcu ujetega krokodila našli polno srebrnih in zlatih ženskih okraskov; ženske je bil krokodil požrl.

Belgijske železnice so začele kuriti s petrolejem.

Eden zadnjih domačih glavarjev v Transvaalu (Južna Afrika) je umrl, ime mu je bilo Mpezu. Pokopali so ga v koži črnega bika, kakor je tam običajno.

Italijanski poslanec Ricci se pritožuje, ker dá vlada za ohranitev muzejev in umetnin premalo podpore, samo en milijon lir na leto. Tujci zapravijo v Italiji vsako leto tri milijarde lir, muzeji dobijo na vstopnicah sedem milijonov lir, torej je imenovani znesek veliko prenizek.

V Neapolu sta dve osebi zmrznili! V Južni Italiji!

Lotarinžan Versy je prišel te dni iz ruskega ujetništva domov in pripoveduje, da je v Sibiriji na tisoče ujetnikov, ki ne vedo, da ej vojska končana. Tudi on je zvedel za to šele v Petrogradu.

V Trstu bodo osem najbolj prometnih cest tlakovali s trdim kamenjem, s porfirom.

Letavci so krožili nad glavnim žrelom ognjenika Etna in so ga ujeli na film.

V Švici so začeli po švedskem in norveškem zgledu nov sport: z vrvjo se navežejo na aeroplan in se dajo vleči po zamrzlih jezerih. Zadnjič sta drsela lord Northes in knez Odescalchi s hitrostjo 64 km na uro po ledu, komaj sta se obdržala na nogah. Sedaj bodo cele bobsleigh-sani tako vlekli.

Stanovanjska beda je prisilila nekatere Parižane, da so si uredili stanovanja na čolnih, zasidranih v reki Seini. Oblast je odredila, da se morajo čolni od časa do časa premikati.

V Havru na Francoskem so vpeljali argentinsko meso in je cena govejega mesa padla takoj za poldrugi frank pri pol kilogramu; pravijo pa, da bo še padla. 1 francoski frank = 3.3 Din.

Proti tečaju se bo v aeroplanu odpravil 1. maja tudi Anglež Agarson. Podjetje podpira liverpolska trgovska zbornica.

Neki angleški motorni kolesar je prevozil zvečer oviro. Stopil je dol in je videl žensko nogo, še nogavico je imela gori. Mislil je, da je on s kolesom nogo odrezal. Iskal je v temi žensko, pa je ni dobil. Nesel je nogo na policijo in so videli, da je bila umetna.

V Neapolu je neki uradnik Neapolske banke vzel milijon lir in je odšel neznano kam.

Angleški časopisi poročajo, da so našli pri vhodu v cerkev Božjega groba v Jeruzalemu grob križarja Filipa Daubignes, svetovalca angleškega kralja Ivana pri podpisu listine Magna Charta (1215). Umrl je v Jeruzalemu leta 1236. To je edini križarski grob, ki so ga doslej našli.

Doslej so mislili, da je najstarejši avstrijski časnik »Wiener-Zeitung«, ki je izšla prvič leta 1703. Sedaj izvemo, da je »Linzer-Zeitung« še starejša; izšla je kmalu po letu 1674; številke iz leta 1677 so še ohranjene.

Trije smučarji iz Züricha so bili ves teden zasneženi v koči Marinelli v gorovju Bernina. Zaradi plazov jim niso mogli iti na pomoč. Tedaj so se dvignili trije letavci in so metali z aeroplanov živež pred kočo.

V Južni Afriki so odkrili obsežna najdišča platine; pravijo, da je to najvažnejši gospodarski dogodek zadnjih trideset let.

Neki nemški podmornik dovaža po ugotovitvi ameriških oblasti vsako noč 3000 zabojev alkohola v Newyork; čoln prometuje med »brodovjem rumа« in med obalo, razdalja 80 km.

Zvišanje plač državnim uslužbencem v Italiji snaša 800 milijonov lir na leto; za kritje bodo zvišali pošnino.

Angleži veliko pijejo; najmanj še mesto Plymouth, kjer je bilo lani zaradi pijanosti kaznovanih 41 ljudi od 1000 (tudi to je dosti); najslabše je v mestu Manchester, 684 od tisoč!, nato Liverpool 626 in Brimingham 494. Sicer s tem ni rečeno, da je bilo res 684 od 1000 kaznovanih, a na 1000 ljudi pride 684 slučajev; je bil pa eden večkrat.

Zveza italijanskih delavcev je sklenila nekaj izredno pametnega in kulturnega: v vsako pogodbo med delodajalcem in delojemalcem se mora vzeti točka, obvezna za obe stranki, ki prepoveduje kletvino. »Dobre navade dvignejo dostojanstvo narodov, kletvina škoduje produkciji in mirnemu socialnemu skupnemu življenju.« Kako dobra bi bila taka točka tudi pri nas!

Radiotelegrafična postaja pri Rugbyju na Angleškem bo ena največjih na svetu. Osem bo jamborov, vsak po 260 m visok in 200 ton težak.

Velikansko komedijo so igrali v državi Kentucky v Ameriki. Nekoga je zasulo in so delale stotine dan in noč, da bi ga odkopali. Tisoči radovednih so stali tam in se krepčali v bližnjih restavracijah. Prišlo je na dan, da je bil dotičnik v podzemski zvezi s hotelom in se je prišel vsako noč krepčat tja. Vse je bilo dogovorjeno med njim in gostilničarji, ki so zaslužili ogromne vsote.

Guverner britanske kolonije Burma je z veliko težavo prodrl skoz džungle v pokrajino rodu Uaga. Tam imajo še človeške žrtve. Rekel jim je, da ne smejo več žrtvovati ljudi; odgovorili so mu, da ga imajo zelo radi in da so mu zelo vdani, da pa stare navade ne morejo opustiti, ker jih bo sicer napadla kuga.

Sodišče v Bejaru na Španskem je obsodilo nekega občinskega uradnika na 308 let ječe. 21 listin je ponaredil, za vsako je dobil 14 let, 8 mesecev in 1 dan, skupaj 308 let. Župan je bil pa obsojen na 396 let in 27 dni.

Svarilo.

Ne verujte lažnjivemu tolmačenju pravil potnika Hugon Perko, Maribor, Krekova ulica 14-III od francoske zavarovalnice »L'Union«, ki razlaga § 10 društvenih pravil naše prve slovenske zavarovalnice »Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani« namenoma napačno.

Ta točka določa, da se čisti dobiček razdeli, ko je varnostni zaklad narastel na 125.000 Din sledeče:

35 odst. v varnostni zaklad, 15 odst. za občekoristne namene, 40 odst. zavarovancem in 10 odst. za posebni rezervni zaklad. To je pravilno besedilo § 10. Zlobnež pa gre in pravi: »Vzajemna plača v slučaju, da znaša škoda nad 100.000 Din, ne cele svote, temveč od tega 20—30 odst.

Tu se vidi res nesramna konkurenca, ker ve, da ne more potom poštenega agitiranja doseči nobenih kupčij.

Nasedlo mu je že več strank, tedaj pozor!

Dalje pa svarimo tudi pred drugimi potniki, ki pravijo, da so od ljubljanske zavarovalnice

Pod tem nazivanjem naše ljudstvo pozna »Vzajemno zavarovalnico« in ljudstvo misleč, da je zavarovalo pri tej, gleda začudeno, ko dobi čez nekaj dni polico od zavarovalnice, o kateri se ni govorilo, a podpisala se je tiskovina tega zavoda in se ne da pozneje popraviti.

Ljudje, bodite tedaj previdni, poglejte, kaj podpišete in zahtevajte, da se potniki izkažejo s tiskovinami, zlasti pa pooblastilom »Vzajemne zavarovalnice«.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,
Dunajska cesta 17.
Josip Pehani, ravnatelj, l. r.

Poslano.*

V interesu mojega podjetja naznanim, da uradno konstatirana nepravilna živinska tehtnica v mestni klavnici v Ljubljani ni moj izdelek.

Prva jugosl. tov. tehtnic in ključ. del.
kone. instalacija vodovodov
IVAN REBEK, CELJE.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. višá
Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Zračni tlak diferenca v C	Nebo, vetrov	Padavine v mm
20./2. 21 h	731·2	2·6	0·5	obl. s.	
21./2. 7 h	730·1	2·3	0·5	obl. s.	1·4
21./2. 14 h	729·6	4·3	0·6	obl. —	

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica Din 1·50** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

DIJAKA sprejmem na stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo, instrukcija v hiši. - Naslov v upravi pod št. 1110.

Vajenca za stolar. obrt išče. - ANTON SELJAN, Radeče pri Zidanem mostu.

Samski, dober
kovaški mojster
se sprejme v službo. Plača po dogovoru. - Naslov pri upravi lista pod štev. 1100.

PRODAJALKA
prvovrstna moč, zmožna tudi knjigovodstva, išče službe. Nastop takoj ali pozneje. - Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Samostojna« 1105.

Vajenca za KROJAŠKO obrt, poštenih staršev, sprejme takoj Fran HIMMELREICH - Ljubljana, Pred Škofijo 9. 1081

Služba ORGANISTA in CERKVENIKA
je razpisana v Dolu pri Ljubljani. Dohodki: žitna bera, 3 njive in mesečna plača v denarju. Nastop o sv. Jurju. Žup. urad Dol pri Ljubljani.

Gozdar drž. preizk., zanesljiv, ošenj., z dolgol. vsestr. prakso v gozd. in lov. stroki, poljedel., sadjereji in zelenjadar., želi menjati mesto. - Ponudbe pod štev. 1090 na upravo lista.

Odda se služba
cerkvenika in organista
v Trzinu. Nastop o sv. Juriju ali pozneje. Dohodki: žitna bera, košnja, denar, stanovanjska hiša in hlev (novo). Ako bi imel kako postransko obrt — za kar je dosti časa — bi prav dobro izhajal. - Oglasi na županstvo v Trzinu. 976

Kuharica
pridna in poštena, želi službe v župnišču. - Ponudbe upravi lista pod št. 12/1126.

OROŽNIK
29 let star, samski, išče službo skladiščnika, poslovodje ali temu slično. Nastop službe z 2. aprilom t. l. - Ponudbe se prosi poslati na upravo lista pod šifro: »Orožnik« štev. 1043.

Denarni zavod v Ljubljani sprejme URADNIKA
za vnanjo službo s stalno plačo, dnevnico itd. Mesto je zlasti ugodno za reducirane javne in zasebne uradnike in bivše častnike. — Oferte z referencami je nasloviti na upravo lista pod šifro Stalna služba št. 1054.

Sprejmem v oskrbo zdravega
dečka ali deklico
od 9 do 12 let, brez ali revnih staršev. - Ponudbe na upravo pod »Sirota« št. 949.

VAJENEC se sprejme
(laborant) za metalurgični laboratorij. Zahteva se 4 razrede sred. šole. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Metalurgični laboratorij« do 28. februarja t. l. 1088

DEKLICO
staro 14 let, oddam dobri družini ali samost. gospej v oskrbo. Pomagala bi lahko tudi v gospodinjstvu. - Ponudbe upravi pod št. 1036.

PRODAJALKA
starejša, dobro izvežbana manufakturistinja, zmožna samostojnega vodstva, želi primernega mesta. - Cenj. ponudbe pod označbo »Poštena« na upravo lista. 1032

Učenec za špecerijsko trgovino v Ljubljani se sprejme. V poštev pride oni poštenih staršev in z vso oskrbo pri starših. - Naslov se izve v upravi lista pod štev. 1061.

VINIČARJA
popolno vešč. za samostojno upravljanje posestva v izmeri 35 oral v Zagorju, oženjenega brez otrok, išče Jakob Spitzer, Krapina.

MESEČNA SOBA
lepa, se odda 1 ali 2 gospodičnama po ugodni ceni. - Naslov v upravi lista pod »Prijeten dom« štev. 1102.

Na stanovanje
se sprejmeta dva boljša gospoda takoj. Istotam se proda tudi nekaj pohištva. - Naslov v upravi pod št. 1104.

PRODA SE
v ljubljanski okolici
mala domačija
kmetska hiša, hlev, župa, svinjak in kozolec. Pri hiši sadni vrt in velika njiva ter nekaj hoste. — Zelo pripravna tudi za kakega obrtnika. Vse v najboljšem stanju. - Natančneje se poizve pri lastniku P. KOLLWITZ, Ljubljana, Ižanska cesta 27.

Stavbišča
v alpskem kopališču Vrba (Velden) ob Vrbskem jezeru se ugodno prodajo. Krasna solnčna lega. Dobro dobičkanosno naloženje kapitala. - Naslov v upravi pod št. 1087.

Enonadstropna HIŠA
z vrtom, blizu kolodvora, se proda. - Naslov se izve v upravi lista pod štev. 1127.

KRASNO VILO
v Liscu pri Celju, s takoj prostim stanovanjem, gospodarsko poslopje, 1 oral zemlje, poceni proda Lovro ČREMOŽNIK, Celje, Prešernova št. 19. 1111

PRAVE VZORCE in GORNJE DELE ČEVLJARSTVA : samo pri izdelovatelju :
Blatnik Karel
Ljubljana, Vrhovčeva ul. 3.

ŠIVALNI STROJ
prodam, popolnoma zaprt, pripraven tudi kot pisalna miza, s 6 predali, mahagoni, (rdeče) politiran. - Franica ŽIVALIČ, Gunclje 9, p. Št. Vid nad Ljubljano. 1101

Dober glasovir
se proda. Cena 10.000 Din. - Vpraša se v Konsumnem društva Sv. Lovrenc n. Mariborom. 1078

Otroški voziček
dunajski sistem, pripraven za ležati in sedeti, prav dobro ohranjen, z opremo, se proda po ugodni ceni. Naslov v upravi pod št. 1089.

Oskrbništvo Fužine D. M. v Polju odda 18 mes. starega
bika
čistokrven, montaf. pasme, preko 400 kg težkega, in 3 letnega
žrebca
ameriškega dirkača. 1067

Hiša z drvarnico in vrtom, se po nizki ceni proda v STANEŽIČAH štev. 30 pri Šent Vidu nad Ljubljano. 995

KUPIM
lokomobilo
od 40 K. S. naprej, in GENERATOR. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lokomobila« št. 1125.

NAPRODAJ
okoli 200 hl izbornega VINA iz Turskega in Belskega Vrha (Haloze) letn. 1922, 1923, 1924. - Franjo KUKEC, Dubrava, p. Zavrče pri Ptuju.

Enonadstropna
trgovska hiša
s pekarijo, v promet. kraju Slovenije vsled bolezni za polovično ceno prave vrednosti naprodaj. - Naslov v upravi lista pod štev. 1075.

Proda se večja množina solidno izdelanih, zložljivih
VRTNIH STOLOV
zaradi pomanjkanja prostora, in A. Ž. - PANJEV. - Pismene ponudbe na L. AHAČIČ, splošno parno mizarstvo v Ljubljani, Hrenova ulica 8. - Obenem se priporočam za vsa stavb. in pohištv. dela.

VLJUDNO OBVEŠČAM
vse poznance, da sem se vrnila — Zalokarjeva ulica št. 13 — ter se priporočam za odstranitev kurjih očes, zdravljenje živčnih bolezni ter športno živčno in švedsko masažo. 1118

Akacijev
okrogel LES od 20 cm naprej kupi v večji množini Ivan ZUPANČIČ, Leskovec št. 111 pri Krškem. 1123

PRITLIČNO HIŠO
2 sobi, kuhinja, klet in drvarca, prodam tik Ljubljane. Poleg sadni in zelenjadni vrt in hlev za 2 konja. Cena 100 tisoč Din, stanovanje takoj prosto. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1121.

Voz (tajselj)
nov, prodam. Cena po dogovoru. Mar. ŠITAR, Pržan št. 4, Št. Vid nad Ljubljano.

Glasovir
dobro ohranjen, se proda po nizki ceni. Ogleda se vsak dan od pol 1. do pol 2. pop. ter v nedeljo popoldne. — Draškovič, Vrhovčeva ul. 1.

Hiša
v Podgori pri Kamniku se po nizki ceni proda. - Naslov v upravi pod št. 1109.

Krovstvo
FRANC FUJAN, Ljubljana, Galjevica 9, pri dolenjskem kolodvoru, izvršuje vsakovrstna krovska dela s škriljem, škalco, opeko itd. — sprejema popravila raznih starih streh. Zaloga azbestnega škrilja. 1056

Proda se parcela
(travnik) v bližini Ljubljane — Dolenjska cesta — v izmeri 13.000 m². - Poizve se v Slomškovi ulici 19. 1014

PRODA se v KRANJU, Kokriško predmestje št. 41
HIŠA
s trgovskim lokalom
in vrtom na najbolj prometnem kraju nasproti sodišča in pošte. Ponudbe nasloviti na upravništvo »Slovenca« pod: »Dom v Kranju« 1011.

PRODAMO:
MOTOR, 18 KS, za surovo olje, STRUŽNICA za železo, vrtalni STROJ na pogon. - Ogleda se Cesta na Rožnik 29 — od 9.—11 in od 2.—4.

Elektrotehn. podjetje
A. ARHAR in drug, Spod. Šiška, Jerneja cesta št. 47.
Prevzema vsakovrst. elektr. dela, gradnje manjših elektrarn in inštalacij ter vsakih daljnovodov po najnižjih cenah in točni postrežbi. — Garancija! 898 Garancija!

Novo urejena pekarija
se dá v najem na Jesenicah št. 26. - Pojasnila daje Ign. MORIČ, Jesenice štev. 118.

Naprodaj
6 m³ lipovega LESA. - Poizve se v upraviteljstvu graščine na KODELJEVEM, Moste pri Ljubljani. 1079

SALAME
kg Šunkarice à 41 Din, kg Braunšviške à 16 Din razpošiljam od 5 kg naprej po povzetju. Za dobro blago in točno postrežbo se jamči. FR. GOLOB, mesar in prekajevalec, Šiška-Ljubljna VII.

VSE, KAR RABITE za Vaš VRT, VINOGRAD, SADOVNJAK itd., dobite pri »VRT« - DŽAMONJA in DRUGOVI, družba z o. z., Maribor. — Cenike pošiljamo brezplačno! 1046

Lovsko PUŠKO
trocevko, skoraj nova, najnovejšega sistema, brezpetelinka, avtomat. vizir, kruppjeklo, 16 × 16 × 7.65, vsi streli prvovrstni, prodam. - Cena 3200 Din. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »OPUSTITEV LOVA«.

Trgovina vina v Ljubljani išče proviz. potnika za takoj. - Ponudbe pod »P. ima virski potnik« 999 na upravo lista.

PAR STO KILOGRAMOV, jako lepih, mešanih
namiznih jabolk
je oddati. Josip ŽVEGLAR, Rifnik, Sv. Jurij ob juž. žel.

Semenski OVES
ČEŠKI — nudi SEVER in KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 846

Več spalnic
SE PRODA iz trdega lesa politiranih, po nizki ceni. - Ljubljana — Školja ulica 13, na dvorišču. 1015

Malo POSESTVO
je naprodaj blizu Ljubljane V hiši elektr. razsvetljava Cena po dogovoru. - Naslov v upravi lista pod št. 948.

ŠAMOT-
OPEKO in šamot - MOKO (češko) priporoča F. HOČEVAR, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 845

MLEKO

čajno MASLO in polnomasten SIR se dobi pri **Mlekarski in sirarski zadrugi v DOL. LOGATCU.**

Prodam vilo

v Mariboru, blizu parka, s takoj prostim stanovanjem **iz 5 sob, kopalnice, kuhinje, sobe za služkinjo, velike kleti ter podstrešja.** Vila je **dvonadstropna, s tremi stanovanji, dve po 5 sob in pritiklinami, eno s 3 sobami; povsod plin in elektrika ter vodovod.** Ob vili lep sadni **vrt v izmeri 400 m².** Vila je **v najboljšem stanju ter leži v najlepšem delu mesta. - Proda se radi preselitve za jako nizko ceno. — Vpraša se pod »Vila Maribor« v upravi lista pod štev. 956.**

KDOR ŽELI

kupiti ali prodati

veleposestvo, graščino, posestvo, hišo, vilo, tovarno, trgovino, obrt itd., naj se obrne na **»GOSPODARSKO PISARNO«, d. z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica 1/II.**

Pohištvo!

Najugodnejši nakup vsakovrstnih spalnic in drugega pohištva po najnižjih cenah pri Mat. ANDLOVIC, Vidovdanska 6 - Komenskega 28.

PREMOG trboveljski, libojski, črnomaljski,

drva, inozemni koks, oglje, lignitne brikete dobavlja

ILIRIJA Ljubljana

Kralja Petra trg. 8. tel. 220

Plačilo tudi na obroke.

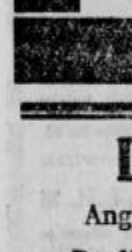

S tekočim voskom za parkete in linolej

Jelka

je omogočeno otročje lahko delo.

Sploš. kleparstvo

Ferdo Ferenz,

LJUBLJANA - Mirje 2,

izvršuje vsa stavbena in galanterijska nova dela in popravila strokovno in ceno.

JOS. PODKRAJŠEK

LJUBLJANA

JURČIČEV TRG

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih pletenin modnega blaga ter perila, potrebščin za šivilje — vse po znižanih cenah. Pismena naročila točno z obratno pošto

DOSLEJ

se je naznanilo 63 oseb,

da so potom prve ali druge številke »Fortune«, časopisa za natečaje in posredovanje SLUŽB (uprava Osijek I.) dobili službe, ki so jih iskali. Brezplačnih listov na ogled ne pošiljamo. Povzetje izključeno. — Posamezne številke po 10 dinarjev, mesečno 35, četrtletno 100 Din. 451

J. Stjepušin

Sisek

priporoča boljše tamburice, strune, partiture in vse potrebščine za vsa glasbila

Enodružinska HIŠA

z VRTOM v Mariboru, Magdalenski okraj, je NAPRODAJ. Dopisi na **Ivan KOVAČIČ, Maribor, Koroška c. 10.**

Tovarna testenin

IŠČE za LJUBLJANO in OKOLICO

sposobnega, v stroki verziranega

zastopnika

z jamčevino in skladiščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod številko 955.

Iščem za stalno delo

mehanika

ki je popolnoma vešč v popravljanju **koles, pisalnih strojev in pušk.**

IVAN GÖRBE, ST. BEČEJ

VOJVODINA.

NAJUGODNEJŠI NAKUP!

Radi selitve se proda HIŠA, v kateri se nahaja **trgovina z meš. blagom po nadvse ugodni ceni.** Hiša se nahaja **petčetrt ure od Ljubljane. Obstoji iz 2 sob, kuhinje, shrambe, lepe veže in 1 trg. lokala.** Krita je z opeko. **Najnižja cena bi bila z zalogo vred 55.000 Din. Proda se tudi brez zaloge. Naplačilo takoj 30.000 Din, ostanek po dogovoru. - Cenj. ponudbe upravi lista pod »Raj« št. 875.**

Pozor, občinstvo!

Vsakovrstno usnje po jako ugodnih cenah ter potrebščine ze čevljarje priporoča

Franc Erjavec, trgovec z usnjem — LJUBLJANA — Stari trg št. 11 a.

Cenike na željo dopošljem.

Vabilo na redni občni zbor

ki ga bo imela

Elektrarna Škofja Loka in okolica d. d.

dne 15. marca 1925 ob dvanajstih v mestni dvorani v Škofji Loki, Glavni trg štev. 121.

DNEVNI RED: 1. Poročilo predsedništva. — 2. Poročilo nadzornega sveta. — 3. Odobritev bilance in računskega zaključka. — Vsak delničar, ki se hoče udeležiti občnega zbora, mora vse svoje delnice ali bančna potrdila o deponiranih delnicah vložiti v družbeni pisarni (Škofja Loka, Spodnji trg 57) v osmih dneh do dve uri pred občnim zborom. (Pisarna je odprta vsak delavnik od 8. do 12. in od 14. do 18. ure in ob nedeljah od pol 10. do pol 11. ure.) — Na podstavi tega polega se izda delničarju legitimacija, ki se glasi na ime ter navaja število založenih delnic in glasov pripadajočih nanje.

Škofja Loka, dne 22. februarja 1925.

Predsedništvo.

Naznanilo.

Otvoril sem svojo lastno

pleskarsko in ličarsko delavnico

v LJUBLJANI, na Sv. Petra cesti štev. 61,

ter se priporočam slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene solidne, delo pod garancijo.

IVAN GENUSI

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 61.

Robert Smielowski,

arhitekt in mestni stavbenik,

LJUBLJANA :: Rimska cesta 2.

IZVRŠUJE NAČRTE IN PRORAČUNE, PREVZEMA STAVBNA DELA VSEH VRST, KAKOR TUDI PRESOJEVANJA IN CENITVE VSAKOVRSTNIH POSESTEV POD SOLID. IN NAJUGODNEJŠIMI POGOJI.

Zidna opeka

od lastne opekarne na Viču, priznana kot najboljša kakovost, in od skladišča, OPEKARSKA CESTA štev. 18, po najnižji dnevni ceni.

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo popolno varstvo z vknjižbo in z zastavo zalog blaga,

IŠČEJO

posojila ozir. družabnike ali kupce.

Ponudbe sprejema in pojasnila daje **Gospodarska pisarna,** družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ul. 1/II.

POZOR! POZOR!

V Vašem lastnem interesu Vas opozarjamo, da si nabavite vse potrebne potrebščine pri znani tvrdki

B. Veselinović & Comp.

v MARIBORU, Gosposka ulica št. 26,

ker je dokazano, da je tvrdka solidna. Tamkaj dobite dobro blago po znižanih cenah, kajti uveden je nov princip: **»majhen zaslužek — velik promet.«** Na izbiro imate srajce za moške, ovratnike, klobuke, čepice, kravate, moške in ženske nogavice, svilene in volnene ščitnike (šerpe), volnene trikotaže, svilene in druge robce, damske in moške gamaše iz klobučevine, palice itd. — Francoske parfumerije, Coty, Houbigant, Gibbs, 4711, Odol, »Luks«, kemično milo, garantirano najboljše sredstvo za čiščenje raznih madežev, osobito oljnatih in od črnila ter masti. — Damske kožnate in svilene torbice in drugo raznovrstno blago.

Natečaj.

za idejne načrte stanovanjske in trgovinske hišne skupine na KRALJA PETRA TRGU v MARIBORU se podaljša na dan

22. aprila 1925.

Brinjevo olje

kupuje po najvišji ceni

Drogerija „ADRIJA“ Ljubljana

Šelenburgova 5. (Nasproti glavne pošte.)

„AUGOLATOR“

inhalacijski aparat ne sme manjkati v nobeni družini, nabaviti si ga mora vsak posamezuik, ako skrbi za svoje zdravje. — „AUGOLATOR“ zdravi z najsigurnejšim uspehom vse bolezni sapnih organov, kakor: Prehlajenje, kašelj, oslovski kašelj, nahuha, goltančni in bronhijalni katar, vratne in pljučne bolezni, vnetje pljučnih kožic, posledice influence, astme itd. itd. — Prednosti aparata: razhlapuje oljnate in vodene tekocine. Ni v nikaki zvezi s kurjavo, torej ognja varen. Komodno more se uporabljati tudi v postelji. Takoj po uporabi se pacijent lahko poda na mrzli zrak, ter je popolnoma zavarovan pred ponovnim prehlajenjem. **Presenetljiv učinek takoj po uporabi.**

Cena popolnega aparata „AUGOLATOR“ Din 135·—

Zahtevajte brezplačnih prospektov. — **Generalno zastop. za SHS**

Jože Cebulj, agentura-komisija

Jesenice na Gorenjskem

Podizanje ložioničke radionice u Novom Sadu.

Direkcija Državnih Železnica u Subotici na temelju rešenja Generalne Direkcije Državnih Železnica G. D. Br. 4275 od 13-og februara 1925 godine u smislu članova 86—98 Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 13-og marta 1925 godine prvu ofertalnu licitaciju za **izvršenje zemljanih, zidarskih, tesačkih, stolarskih, bravarskih, staklarskih** radova oko podizanja ložioničke radionice (kurilnice) o Novom Sadu.

Kaucija od 16.000 dinara za državljane Kraljevine SHS odnosno 32.000 dinara za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Železnica u moneti predvidjenoj po čl. 88 Zakona o Državnom Računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa osnakom spolja: »Ponuda za izvršenja radova oko podizanja ložioničke radionice u Novom Sadu od ponudjača N. N.« predaju se najkasnije do 11 časova Gradjevinskom Odelenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika broj 9, II. sprat, vrata broj 9).

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička preduzeća, koja podnesu uverenje o prijave preduzimačke radnje za ovu godinu, kao i uverenje o tome da su platila porez za tekuće tromesečje.

Zastrupnici ponudjača pripustiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomočje, da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi, obrazac ponude, predračuna troškova i ugovora, opšti i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 10 dinara nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odelenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkc. Drž. Železnica u Subotici,

Br. 5503/1925.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna mati, stara mati, sestra, teta itd., gospa

Terezija Klemenčič roj. Lesjak

bivša trgovka

danes 21. februarja 1925 ob 7 zjutraj po dolgotrajni, mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 60. letu starosti boguvdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek 23. februarja ob osmih dopoldne na farno pokopališče v Št. Vid pri Stični.

Pokojnico priporočamo v pobožno molitev

ŠT. VID PRI STIČNI, dne 21. februarja 1925.

Žalujoče rodbine:

JEVNIKAR — KLEMENČIČ — ŠEFMAN — LESJAK.

Ljubezen in zlato.

22

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Daylight je videl v prihodnjost. Njegovo obzorje je bilo sicer strogo omejeno, ampak kar je videl, je videl vse veliko. Njegov duh je bil redovit, domišljija praktična in nikdar ni sanjaril tjavendan. Ko je v duhu postavil mrzlično živahno prestolico na pustinjo z gozdom poraščene, s snegom pokrite ploščadi, je predpostavljal najdbo zlata, ki je mesto omogočala. Poleg tega je imel tudi oči za pristane parnikov, prostore za žage, prodajalne in vse druge potrebe rudarskega mesta na daljnem severu. Vse to je bil zopet temelj za nekaj večjega, namreč udejstvovanje temperamenta. Ugodnih prilik je mrgolelo po ulicah, hišah, človeških in gospodarskih prilikah v mestu njegovih sanj. To je bilo vse večja miza za hazardiranje. Meja igre je bilo nebo z južnimi kraji na eni in severnim sijajem na drugi strani. Ta igra bo visoka, višja, da se nobenemu Yukoncu še nikdar ni sanjalo o taki, on pa, Burning Daylight, bo že gledal na to, da bo pri tej igri žel.

Za sedaj ni bilo za vse to drugega dokaza kakor ideja, misel. Ampak čas najdbe je prihajal vedno bližje. Kakor bi bil stavil na dobre karte pri pokerju poslednjo uničo zlata, tako je stavil svoje življenje in ves trud na misel, da ima bodočnost veliko najdbo zlata pripravljeno ob zgornji reki.

Tako so se on in njegovi trije spremljevalci mučili s psi, sanmi in krpljami po zmrznjenem nedriju reke Stewart navzgor, prodirali vedno dalje in naprej skozi belo divjino, kjer neskončne tišine še nikdar ni prekinil človeški glas, udar sekire ali daljni pok puške. Samo oni so se gibali po prostranem zmrznjenem miru, neznatne človeške grinje, ki so prelazile svojih dvajste milj na dan, topeč si led, da so imeli pitno vodo, taboreč ponoči v snegu, s svojimi psi zvitimi v kosmatih kupih, z ivjem obrobljenih, osmerico krpelj zapičeno pokonci v snegu poleg sani.

Na celi poti niso videli nikakega znamenja o drugih ljudeh, dasi so nekoč zadeli na preprost čoln z drogi, skrit na nekem pomolu ob bregu. Kdor ga je shranil tam, se ni vrnil ponj; ugibali so to in ono pa odrinili naprej. Drugikrat so naleteli na prostor, kjer je stala indijanska vas, a Indijancev ni bilo nikjer; brezdvomno so bili v višjem porečju reke Stewart zasledujoč črede severnih jelenov. Dve sto milj od Yukona navzgor so dospeli do kraja, ki je Elija o njem izjavil, da so sipine, kakor jih je omenjal Al Mayo. Postavili so trajno taborišče, shranili zalogo živeža na širokem pomolu, da je bila na varnem pred psi, potem pa so se lotili dela na sipinah, kjer so odkopali obrobni led do peska.

Trdo, preprosto je bilo delo. Po zajtrku so bili ob prvem sivem svitu na delu, in ko se je noč zgrnila na zemljo, so opravili kuho in drugo malo taborišč no delo, kadili in se nekaj časa razgovarjali, zatem pa so se zavili v spalno opravo in pospali; nad njimi je plamtel severni sij in zvezde so migljale in plesale v velikem mrazu. Njihova hrana je bila enakomerna; kruh iz slanega testa, špeh, fižol in tupatam skleda riža, skuhanega s periščem sliv vrod. Svežega mesa so jim ni posrečilo dobiti. Nobene živali niso opazili. V redkih presledkih so namerili na sled snežnega zajca ali hermelina, nasplošno pa je bilo videti, kakor bi vse življenje pobegnilo iz dežele. To stanje jim ni bilo neznano, kajti izkušnja iz enega ali drugega časa jih je učila, da so eno leto potovali po pokrajini, kjer je mrgolelo divjačine, kjer pa leto, dva, tri pozneje sploh ni bilo divjačine.

Zlato so sicer našli na sipinah, vendar ne v količinah, ki bi se izplačale. Ko je bil nekoč Elija na lovu na severne jelene kakih petdeset milj daleč, je izpiral v ponvi na površini ležeči pesek nekega velikega potoka in je našel dobro zlato. Vpregli so pse in se z majhno zalogo odpeljali na tisti kraj. Tukaj so poskusili morebiti prvikrat v yukonski zgodovini, delati z ognjem in kopanjem rova. Ta novi način dela je nasvetoval Daylight. Odstranili so najprej mah in travo, pa zanetili ogenj iz suhih jelk. Šest ur trajajoči ogenj je otajal osem palcev blata. Nato so to blato dobro prekopali s krampi, in ko so ga izmetali z lopato, so zažgali nov ogenj. Delali so od ranega jutra in pozno v noč, razburjeni spričo uspeha novega poskusa. V globini šestero čevljev zmrznjenega blata so prišli do peska, ki je bil tudi zmrznjen. Tukaj jim je šlo delo bolj počasi izpod rok. Sčasoma so se naučili, boljše izrabili ogenj in se jim je z enim ognjem kmalu posrečilo otajati pet, šest čevljev globoko. V tem pesku je bilo prašnato zlato, vendar se je pesek po nadaljnjih dveh čevljih iznova umaknil blatu. V globini sedemnajst čevljev so zadeli na drobno plast peska s surovim zlatom, kjer so preizkušnje s ponvo dale za šest do osem dolarjev zlata. Na nesrečo ta plast ni bila bolj debela kakor en palec. Spodaj je bilo zopet blato, v katerem so bila debla starodavnih dreves in okamenele kosti pozabljenih velikanskih živali. Ampak našli so zlato — surovo zlato, in kaj je bilo verojetnejše kakor da se veliko ležišče zlata najde na osnovni skali? Odločeni so bili kopati prav do te skale, pa najsi bi bila štirideset čevljev globoko. Razdelili so se na dva delovna časa, delali noč in dan na dveh rovih, in dim njihovih ognjev se je venomer dvigal proti nebu.

Tisti čas se je prigodilo, da jim je pošel fižol in so poslali Elijo do glavnega taborišča, da pripelje živeža. Elija je bil eden od utrjenih potovalcev iz starih časov. Pot tja in nazaj je bila dolga sto milj, in on je obljubil, da se vrne tretji dan, dan brez tovora tja, dva dni težko obložen nazaj. Vrnil pa se je nepričakovano v noči drugega dne. Pravkar so se bili podali k počitku, ko so ga slišali prihajati.

(Dalje sledi.)

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379 **mestni tesarski mojster** Telefon št. 379

Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: **moderne lesene stavbe, ostrešja hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.**

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.

Parna žaga **Tovarna furnirja**

Pridobivajte novih naročnikov!

Ustanovljeno 1842. Električni obrat

Najstarejša pleskarska in črkoslikarska tvrdka v Sloveniji

prevzema pleskanje stavb, pohištva, centralnih peči, železnih konštrukcij itd. || Črkoslikarstvo na steklo, zid, platno, les, pločevino itd.

Brata Eberl nasl. Martinc, Černe & Comp., družba z o. z.

Ljubljana, Igriška ulica št. 6 (poleg dramskega gledališča).

Glavna zaloga za Slovenijo svetovno znane

Montecatini modre galice 100%

po originalnih tvorniških cenah se nahaja pri tvrdki

ZORA Ljubljana, Kralja Petra trg štev. 2

Izpričevalo: Državni kmetijski kemični zavod. Po kemijski preizkušnji vsebuje preiskana modra galica 25.62 bakra(Cu) in 0.01% Fe_2O_3. **Mnenje:** Preiskani vzorec ima sestavo prvovrstne modre galice in je ista 100%na. Inž. Mohorič, ravnatelj

Zelo ugoden nakup **modrocev, divanov, otoman in klub-garnitur** ter vse v to stroko spadajoče izdelke nudi solidno izdelane in najceneje tvrdka

Peter Kobal
Kranj
(Slovenija)
tvornica tapetniških izdelkov

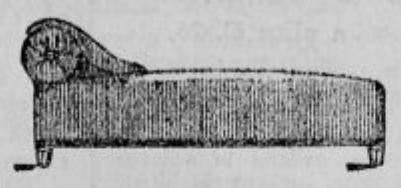

Pri večjih naročilih kakor za hotele, restavracije, mizarje i. t. d. še znaten popust. **Pozor ženini in neveste! Zahtevajte cenike!**

Najceneje in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko.

„TRIBUNA", F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4.

Poizkusite enkrat s terpentinovim „Gazela" milom

Formaldehyd 40%

prodaja v vsaki količini s skladišča tvornice v Teslića

Destilacija drva d. d., Zagreb,

Boškovićeva ulica 33

Tvrdka Jos. Presker d. z o. z.

veletrgovina z usnjem in kožami vljudno naznanja, da se je **21. t. m.**

preselila v palačo **Ljubljanski dvor**

M. U. Dr. Jože Sekula

MARIBOR, Koroška cesta štev. 15, I. nadstr.

ORDINIRA: Dopoldne od 9. do 11. ure.
Popoldne od 2. (14.) do 4. (16.) ure.

Telefon št. 17. Telefon št. 17.

The Rex Co., Ljubljana

Gradišče štev. 10

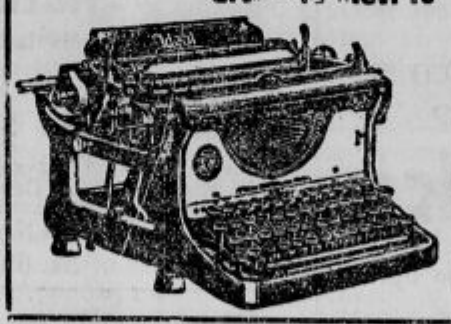

Najstarejša in največja specijalna trgovina v Jugoslaviji

s pisalnimi, računskimi in kopirnimi stroji, razmnoževalnimi aparati, pisarniško opremo in z vsemi tozadevnimi potrebščinami.

Ustanov. 1906. Telefon št. 268

30 kosov motorjev za vrtilni tok

4, 5, 6 KS, 220/380 volt
prvovrstni izdelek
3letno tovarniško jamstvo
s skladišča

50 % pod

dnevno ceno proda

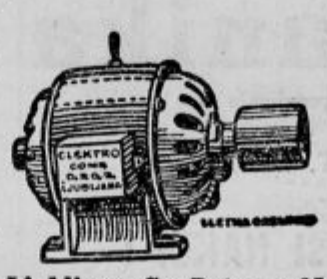

Elektro Company, Ljubljana, Sv. Petra c. 25

STROJI ZA PLETENJE

Flach Rund-Links-Links in Jackard
za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in nožni pogon
RAUHMASCHINE RUNDSTÜHLE
IGLE in deli strojev za vse sisteme in **linoče** vedno na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSIJEK
Županijska ulica štev. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje
Felix Lederer, Wien

POZOR!!!

4 do 10.000 K si prihranite, ako kupite pri meni **šivalni stroj, kolo, pisalni stroj** kakor tudi poljedelski stroj, katere imam v veliki izberi v zalogi iz najboljših tovarn, ter jih prodajam tudi **na obroke.** Za vse stroje jamčim 15. let. Umetno vezenje na njih se poučuje vsak dan brezplačno. Potrebščine: plašče, zračnice, sesalke, itd. kakor tudi sukanec, škarje, svilo in druge potrebščine prodajam po zelo nizki ceni. Oglejte si mojo veliko zalogo.

L. REBOLJ
v KRANJU
Koroško predmestje 38.
Naročite si cenik!!!

Modni salon Marija Götzl

Ljubljana, Kongresni trg štev. 8

Velika izbira najnovejših apartnih svilenih klobukov po izredno nizkih cenah

Slamniki

ter svileni klobuki se sprejemajo v popravilo po

najnovejših modelih

Pozor! **Pozor!**

Dame in gospodje!

Najnovejši PARIŠKI in DUNAJSKI vzorci **KLOBUKOV** za spomlad so došli. Novi TAGAL in PIKOL po najnižjih cenah. V zalogi so tudi vsakovrstni drugi moški klobuki. — Sprejmejo se vedno vsa v stroko spadajoča dela in popravila kakor znano po jako nizkih cenah.

Ivan Kvas

klobučar, MARIBOR, Aleksandrova cesta 32.

A 239/21 957

Razglas.

Na predlog dedičev po Juriju Kajtna se bo s sklepom okr. sodnije v Laškem z dne 20. jul. 1924 dovoljena

prostovoljna javna dražba

posestev, vlož. št. 73 in 90, kat. obč. Lokavec, z zidanico in gospodarskim poslopjem, pa brez gospodarskega orodja in premičnin vršila

v nedeljo dne 8. marca 1925 ob 10. uri dop.

v notarski pisarni v Laškem.

K posestvu spadajo in pridejo na dražbo njive s površino 40 arov 76 m², vinograd s površino 2 arov 34 m², pašniki s površino 8 arov 64 m², kar je vse sedaj košenina in gozdi s površino 2 h 73 a 70 m².

Izklicna cena za obe posestvi znaša 25.000 Din in se posestvi pod to ceno ne prodasta. Vsak dražitelj mora pred pričetkom dražbanja položiti kot vadij 10% izklicne cene, torej 2500 Din v gotovini ali hranilni knjižnici v roke sodnega komisarja.

Dražbo predlagajoči dediči si pridržijo pravico, najvišji ponudek v 8 dneh po dražbi sprejeti ali pa ga odkloniti.

Drugi dražbeni pogoji se morejo vpogledati v pisarni sodnega komisarja v Laškem.

Laško, dne 14. februarja 1925.

Avgust Drukar,
notar — kot sodni komisar.

VODNE TURBINE

avtomatične regulatorje, zatvornice itd.
izdeluje in dobavlja
ING. F. SCHNEITER — ŠKOFJA LOKA
Konkurenčne cene. Prvovrstne reference.
Zahtevajte ponudbe.

OBLEKA

moška iz češkega čevljota in fina dunajska konfekcija Din 660. fina damska volnena obleka Din 240. Damski plašč Din 450. festenska obleka Din 75. dekliška obleka Din 50.

Razpošilja veletrgovina

R. Stermecki, CELJE št. 18

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastonj, vzorci od sukna kamgarna in ruzne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z visokim esebno kupovat dobi pri nakupu primerno povrnitev voznje. Naročila čez Din 500 poštnine prosta. Trgovci engross cene.

KANADA

? Ali se mislite pridružiti Vašemu možu ali očetu v Kanadi.

? Ali imate sorodnike ali prijatelje v Kanadi, katerim se hočete pridružiti.

? Ali želite potovati v Kanado, da si nabavite farmo.

Ako se zanimate za Kanado in rabite gornje ali druge informacije o tej zemlji, obrnite se na:

CANADIAN PACIFIC

Zastopnik za Slovenijo:

JOSIP ZIDAR, Dunajska cesta štev. 31

Vodne turbine

za vse razmere s hidravlično-hitrostnimi in elektro-odpornimi regulatorji

dobavlja: strojna tovarna in livarna
J. M. Voith
ST. PÖLTEN in Heidenheim.

Do sedaj je postavljenih čez 3000 turbin s ca. 3,700.000 k. s. — Dalje izdeluje zatvornice, jezove, vse stroje za papirnice in celulozne in karton. tovarne, stroje za užigalice, transmisije itd. Znano solidni proizvodi in prvovrstne konstrukcije! Zastopnik: Inž. G. ZEMANEK, Ljubljana, Gorupova ul. 17. Tel. 621.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Viktor Cenčič v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.